

GHIDUL FERMIERULUI COMPETITIV

– ASOCIERE, CERTIFICARE, FINANȚARE

Cuprins

Capitolul 1: Certificarea produselor agro-alimentare.....	3
1.1.Sistemele de calitate europene.....	3
1.2. Sistemele de calitate naționale	8
1.3.Promovarea produselor agroalimentare certificate – pași orientativi.....	28
Capitolul 2: Asocierea în Cooperative Agricole	33
2.1. Ce este o cooperativă agricolă?	33
2.2 Modul de funcționare al unei cooperative agricole.....	34
2.3. Facilități fiscale pentru cooperative.....	42
Capitolul 3: Finanțarea certificării produselor și asocierii.....	50
3.1. Finanțarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor prin certificări și asociere.....	50
3.2. Finanțări pentru atestarea / certificarea produselor agroalimentare	54
3.3. Marketingul produselor locale - finanțări specifice, oportunități de colaborare cu actorii din lanțul de aprovizionare;	55
Concluzii:	59

Capitolul 1: Certificarea produselor agro-alimentare

1.1. Sistemele de calitate europene

Politica Uniunii Europene **privind calitatea are ca obiectiv protejarea denumirilor anumitor produse pentru a evidenția caracteristicile lor unice**, determinate de originea geografică și de tehnicile tradiționale utilizate în producție.

Pentru produsele care au o legătură clară cu zona în care sunt fabricate, poate fi acordată o „indicație geografică” (IG). Această **recunoaștere** le oferă consumatorilor posibilitatea de a identifica și a avea încredere în produsele de calitate, sprijinind totodată producătorii în promovarea acestora.

Produsele care sunt în proces de evaluare sau care au obținut statutul de IG sunt înscrise în registrele indicațiilor geografice. Aceste registre conțin informații despre specificațiile geografice și cerințele de producție asociate fiecărui produs.

Fiind recunoscute ca forme de proprietate intelectuală, indicațiile geografice capătă un rol din ce în ce mai important în negocierile comerciale dintre UE și alte state.

Alte sisteme europene de certificare a calității pun accent pe metodele tradiționale de producție sau pe produsele obținute în regiuni cu condiții naturale dificile, precum cele montane sau insulare.

Indicațiile geografice stabilesc drepturi de proprietate intelectuală pentru produse ale căror caracteristici sunt strâns legate de zona în care sunt fabricate. Acestea se împart în trei categorii:

- **DOP** – Denumire de Origine Protejată (pentru alimente și vinuri)
- **IGP** – Indicație Geografică Protejată (pentru alimente și vinuri)
- **IG** – Indicație Geografică (exclusiv pentru băuturi spirtoase).

Sistemul de indicații geografice al UE protejează denumirile produselor care provin din anumite regiuni și care au calități specifice sau o reputație legată de locul de origine. Diferența dintre DOP și IGP constă în proporția materiei prime care trebuie să provină din regiunea desemnată sau în partea procesului de producție ce trebuie realizată în acea zonă. Indicația geografică (IG) se aplică exclusiv băuturilor spirtoase.¹

1. Denumirea de origine protejată (DOP)

Denumirile de produse înregistrate ca DOP sunt cele care au cea mai puternică legătură cu locul în care au fost fabricate.

- Produse: alimente, produse agricole și vinuri.

¹ Comisia Europeană, Directoratul General pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, [Indicațiile geografice și sistemele de calitate, pe scurt - Comisia Europeană](#)

- Specificații: fiecare parte a procesului de producție, prelucrare și preparare trebuie să aibă loc în regiunea respectivă. Pentru vinuri, aceasta înseamnă că strugurii trebuie să provină exclusiv din aria geografică în care se face vinul.
- Exemplu: măslinile DOP Kalamata sunt produse integral în regiunea Kalamata din Grecia, utilizând soiuri de măslini din zona respectivă.
- Etichetă: obligatorie pentru produsele alimentare și agricole, opțională pentru vin.

2. Indicație Geografică Protejată (IGP)

Indicația Geografică Protejată (IGP) subliniază legătura dintre un produs și o regiune geografică specifică, în cazul în care o anumită calitate, reputație sau caracteristică distinctivă este atribuită în mod esențial originii sale.

- Produse vizate: alimente, produse agricole și vinuri.
- Cerințe: pentru majoritatea produselor, cel puțin una dintre etapele de producție, prelucrare sau preparare trebuie să aibă loc în regiunea desemnată. De exemplu, în cazul vinurilor, cel puțin 85% din strugurii utilizați trebuie să provină exclusiv din zona geografică unde vinul este produs.
- Exemplu: șunca Westfälischer Knochenschinken, care deține IGP, este preparată în Westfalia folosind tehnici tradiționale vechi de secole, însă carnea utilizată nu provine exclusiv de la animale crescute în această regiune a Germaniei.
- Etichetare: obligatorie pentru alimente și produse agricole, opțională pentru vinuri.

Poză 1 – Logo Denumire de Origine Protejată

2.1. Indicație Geografică pentru Băuturi Spirtoase (IG)

Indicația Geografică (IG) protejează denumirea unei băuturi spirtoase care provine dintr-o anumită țară, regiune sau localitate, în cazul în care o calitate specifică, reputația sau o altă caracteristică distinctivă poate fi atribuită în mod esențial originii sale geografice.

Poză 2 – Logo Indicație Geografică Protejată

- **Produse vizate:** băuturi spirtoase.
- **Cerințe:** pentru majoritatea produselor, cel puțin una dintre etapele de distilare sau preparare trebuie să aibă loc în regiunea desemnată. Totuși, materiile prime nu trebuie să provină neapărat din aceeași zonă.
- **Exemplu:** whiskey-ul cu IG *Irish Whiskey* este produs, distilat și maturat în Irlanda încă din secolul al VI-lea, însă ingredientele utilizate nu provin exclusiv din această țară.
- **Etichetare:** opțională pentru toate produsele.

3.Specialitatea tradițională garantată (STG) evidențiază aspectele tradiționale, cum ar fi modul în care este fabricat produsul sau compoziția sa, fără a-l lega de o anumită zonă geografică. Denumirea unui produs înregistrat ca STG îl protejează împotriva falsificării și utilizării abuzive.

- **Produse:** alimente și produse agricole.
- **Exemplu:** STG Gueuze este o bere tradițională obținută prin fermentare spontană. Este în general produsă în orașul Bruxelles și în jurul acestuia, în Belgia. Fiind însă un produs STG, metoda de producție este protejată, dar berea ar putea fi produsă și în altă parte.
- **Etichetă:** obligatorie pentru toate produsele.

Poză 3 – Logo Specialitate Tradițională Garantată

Produs montan

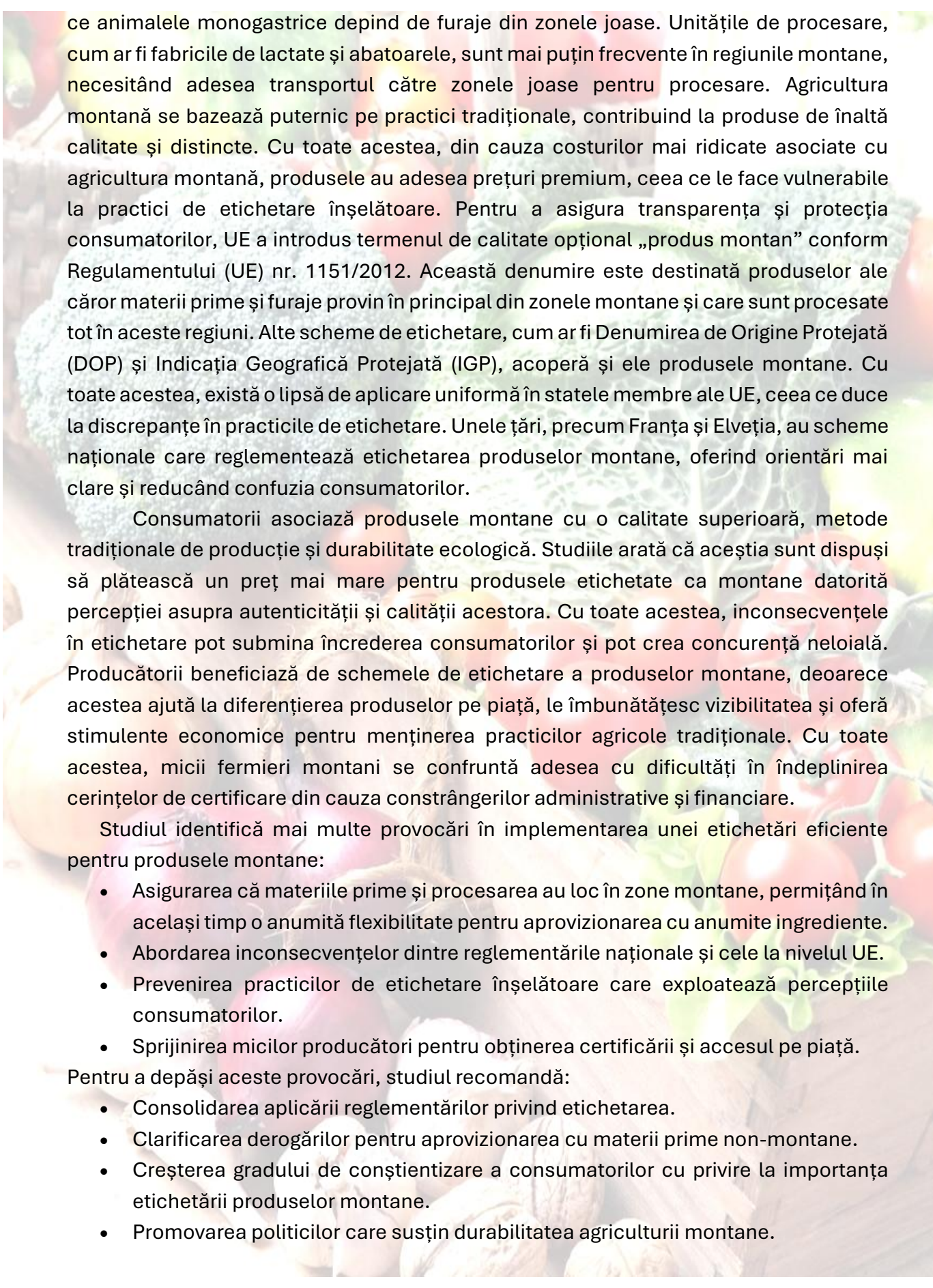
Termenul de calitate „produs montan” scoate în evidență particularitățile unui produs fabricat în zone montane, în condiții naturale dificile.

Recunoașterea acestui fapt reprezintă un avantaj atât pentru fermieri, cât și pentru consumatori. Ea le permite fermierilor să-și promoveze mai bine produsul și le garantează consumatorilor că acesta are anumite caracteristici.

Abordarea privind produsul montan, poate să reprezinte o inspirație pentru orice alte zone. Conform unui studiu privind Etichetarea Produselor Agricole din Agricultura Montană, etichetarea produselor agricole și alimentare provenite din agricultura montană realizat de Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (DG AGRI) a Comisiei Europene și realizat de Centrul Comun de Cercetare (JRC) zonele montane acoperă o parte semnificativă a teritoriului UE și au condiții agricole unice datorită altitudinii, climei și reliefului. Agricultura în aceste zone se confruntă cu constrângeri naturale, cum ar fi productivitatea redusă, costurile mai ridicate de producție și accesibilitatea limitată. În ciuda acestor provocări, agricultura montană contribuie semnificativ la biodiversitate, la producția alimentară tradițională și la economiile rurale.

UE definește zonele montane pe baza criteriilor de altitudine și pantă. Aceste zone reprezintă 18,5% din suprafața totală a UE și includ 17,8% din exploatațile agricole. Cu toate acestea, fermele din zonele montane sunt, în general, mai mici și au un randament economic mai scăzut comparativ cu cele din regiunile de șes. Principalele produse agricole provenite din agricultura montană includ lactatele, creșterea animalelor, cerealele și culturile perene, precum fructele și măslinile.

Studiul asupra Lanțurilor de Aprovizionare ale Produselor Agricole și Alimentare Montane evidențiază complexitatea lanțurilor de aprovizionare din agricultura montană, unde materiile prime și furajele pot proveni atât din interiorul, cât și din afara regiunilor montane. Furajele pentru rumegătoare provin în principal din pășuni montane, în timp

ce animalele monogastrice depind de furaje din zonele joase. Unitățile de procesare, cum ar fi fabricile de lactate și abatoarele, sunt mai puțin frecvente în regiunile montane, necesitând adesea transportul către zonele joase pentru procesare. Agricultură montană se bazează puternic pe practici tradiționale, contribuind la produse de înaltă calitate și distincte. Cu toate acestea, din cauza costurilor mai ridicate asociate cu agricultura montană, produsele au adesea prețuri premium, ceea ce le face vulnerabile la practici de etichetare înșelătoare. Pentru a asigura transparența și protecția consumatorilor, UE a introdus termenul de calitate opțional „produs montan” conform Regulamentului (UE) nr. 1151/2012. Această denumire este destinată produselor ale căror materii prime și furaje provin în principal din zonele montane și care sunt procesate tot în aceste regiuni. Alte scheme de etichetare, cum ar fi Denumirea de Origine Protejată (DOP) și Indicația Geografică Protejată (IGP), acoperă și ele produsele montane. Cu toate acestea, există o lipsă de aplicare uniformă în statele membre ale UE, ceea ce duce la discrepanțe în practicile de etichetare. Unele țări, precum Franța și Elveția, au scheme naționale care reglementează etichetarea produselor montane, oferind orientări mai clare și reducând confuzia consumatorilor.

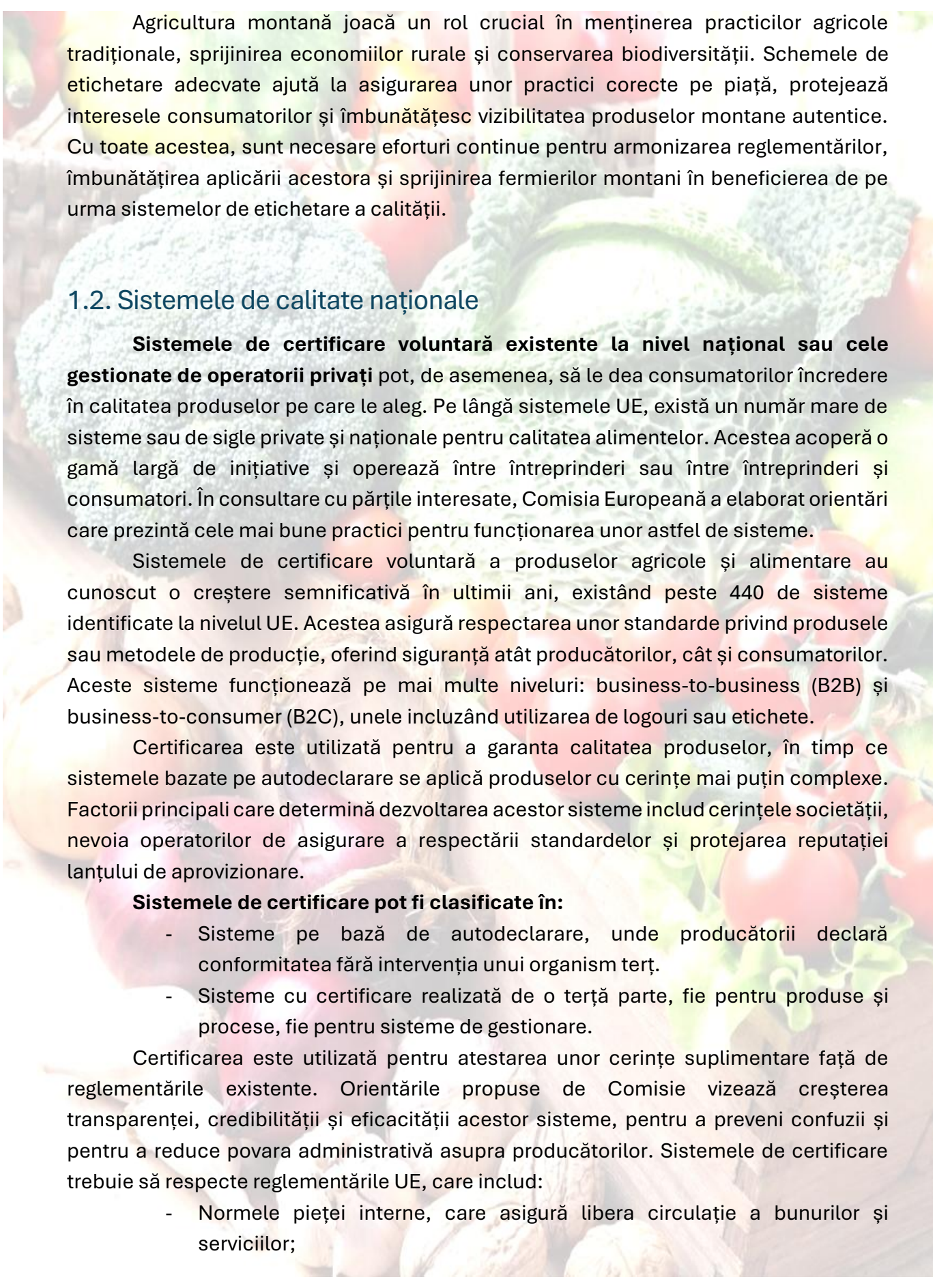
Consumatorii asociază produsele montane cu o calitate superioară, metode tradiționale de producție și durabilitate ecologică. Studiile arată că aceștia sunt dispuși să plătească un preț mai mare pentru produsele etichetate ca montane datorită percepției asupra autenticității și calității acestora. Cu toate acestea, inconsecvențele în etichetare pot submina încrederea consumatorilor și pot crea concurență neloială. Producătorii beneficiază de schemele de etichetare a produselor montane, deoarece acestea ajută la diferențierea produselor pe piață, le îmbunătățesc vizibilitatea și oferă stimulente economice pentru menținerea practicilor agricole tradiționale. Cu toate acestea, micii fermieri montani se confruntă adesea cu dificultăți în îndeplinirea cerințelor de certificare din cauza constrângerilor administrative și financiare.

Studiul identifică mai multe provocări în implementarea unei etichetări eficiente pentru produsele montane:

- Asigurarea că materiile prime și procesarea au loc în zone montane, permițând în același timp o anumită flexibilitate pentru aprovizionarea cu anumite ingrediente.
- Abordarea inconsecvențelor dintre reglementările naționale și cele la nivelul UE.
- Prevenirea practicilor de etichetare înșelătoare care exploatează percepțiile consumatorilor.
- Sprijinirea micilor producători pentru obținerea certificării și accesul pe piață.

Pentru a depăși aceste provocări, studiul recomandă:

- Consolidarea aplicării reglementărilor privind etichetarea.
- Clarificarea derogărilor pentru aprovizionarea cu materii prime non-montane.
- Creșterea gradului de conștientizare a consumatorilor cu privire la importanța etichetării produselor montane.
- Promovarea politicilor care susțin durabilitatea agriculturii montane.

Agricultura montană joacă un rol crucial în menținerea practicilor agricole tradiționale, sprijinirea economiilor rurale și conservarea biodiversității. Schemele de etichetare adecvate ajută la asigurarea unor practici corecte pe piață, protejează interesele consumatorilor și îmbunătățesc vizibilitatea produselor montane autentice. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi continue pentru armonizarea reglementărilor, îmbunătățirea aplicării acestora și sprijinirea fermierilor montani în beneficierea de pe urma sistemelor de etichetare a calității.

1.2. Sistemele de calitate naționale

Sistemele de certificare voluntară existente la nivel național sau cele gestionate de operatorii privați pot, de asemenea, să le dea consumatorilor încredere în calitatea produselor pe care le aleg. Pe lângă sistemele UE, există un număr mare de sisteme sau de sigle private și naționale pentru calitatea alimentelor. Acestea acoperă o gamă largă de inițiative și operează între întreprinderi sau între întreprinderi și consumatori. În consultare cu părțile interesate, Comisia Europeană a elaborat orientări care prezintă cele mai bune practici pentru funcționarea unor astfel de sisteme.

Sistemele de certificare voluntară a produselor agricole și alimentare au cunoscut o creștere semnificativă în ultimii ani, existând peste 440 de sisteme identificate la nivelul UE. Acestea asigură respectarea unor standarde privind produsele sau metodele de producție, oferind siguranță atât producătorilor, cât și consumatorilor. Aceste sisteme funcționează pe mai multe niveluri: business-to-business (B2B) și business-to-consumer (B2C), unele incluzând utilizarea de logouri sau etichete.

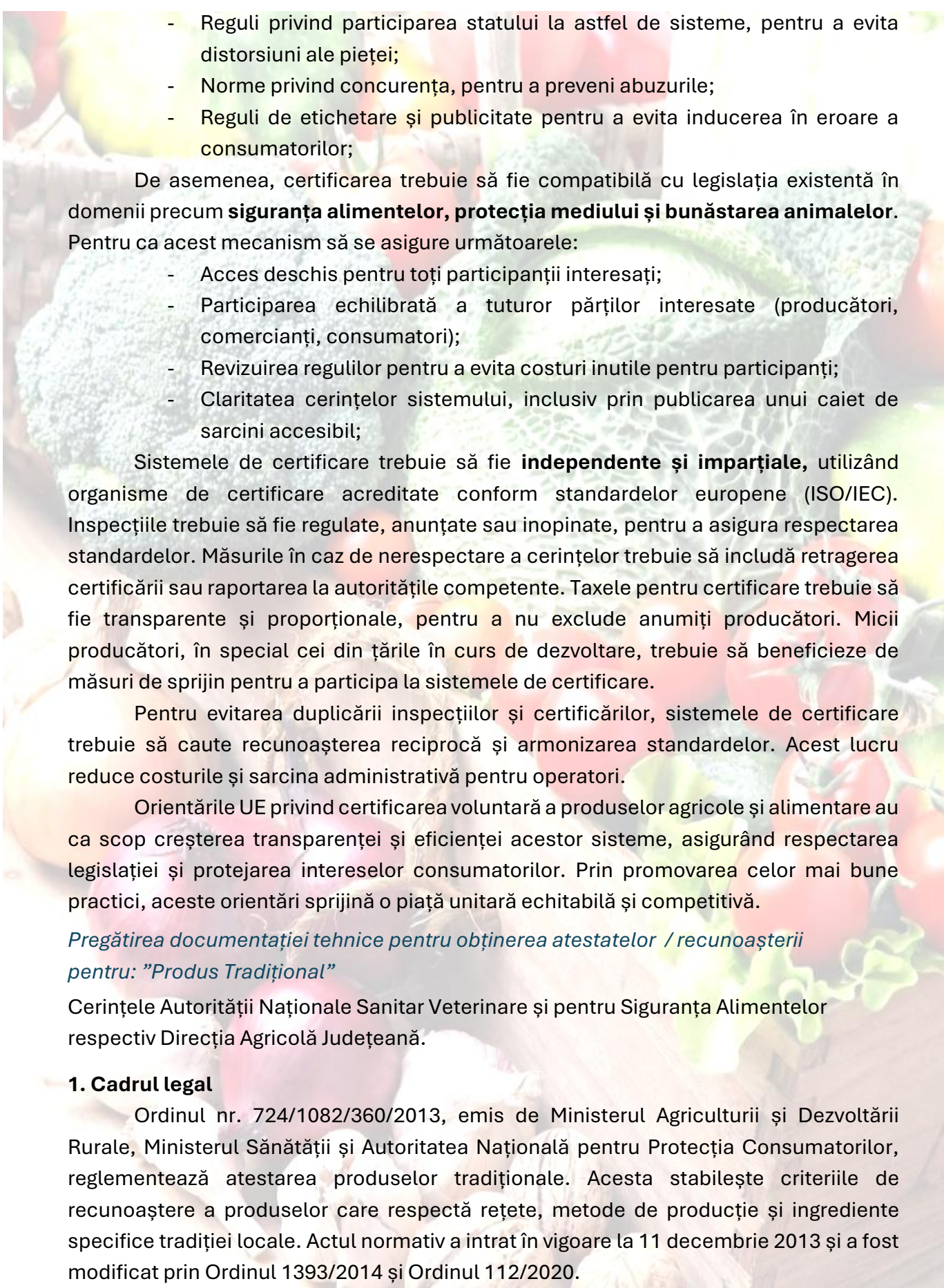
Certificarea este utilizată pentru a garanta calitatea produselor, în timp ce sistemele bazate pe autodeclarare se aplică produselor cu cerințe mai puțin complexe. Factorii principali care determină dezvoltarea acestor sisteme includ cerințele societății, nevoia operatorilor de asigurare a respectării standardelor și protejarea reputației lanțului de aprovizionare.

Sistemele de certificare pot fi clasificate în:

- Sisteme pe bază de autodeclarare, unde producătorii declară conformitatea fără intervenția unui organism terț.
- Sisteme cu certificare realizată de o terță parte, fie pentru produse și procese, fie pentru sisteme de gestionare.

Certificarea este utilizată pentru atestarea unor cerințe suplimentare față de reglementările existente. Orientările propuse de Comisie vizează creșterea transparenței, credibilității și eficacității acestor sisteme, pentru a preveni confuzii și pentru a reduce povara administrativă asupra producătorilor. Sistemele de certificare trebuie să respecte reglementările UE, care includ:

- Normele pieței interne, care asigură libera circulație a bunurilor și serviciilor;

-
- Reguli privind participarea statului la astfel de sisteme, pentru a evita distorsiuni ale pieței;
 - Norme privind concurența, pentru a preveni abuzurile;
 - Reguli de etichetare și publicitate pentru a evita inducerea în eroare a consumatorilor;

De asemenea, certificarea trebuie să fie compatibilă cu legislația existentă în domenii precum **siguranța alimentelor, protecția mediului și bunăstarea animalelor**. Pentru ca acest mecanism să se asigure următoarele:

- Acces deschis pentru toți participanții interesați;
- Participarea echilibrată a tuturor părților interesate (producători, comercianți, consumatori);
- Revizuirea regulilor pentru a evita costuri inutile pentru participanți;
- Claritatea cerințelor sistemului, inclusiv prin publicarea unui caiet de sarcini accesibil;

Sistemele de certificare trebuie să fie **independente și imparțiale**, utilizând organisme de certificare acreditate conform standardelor europene (ISO/IEC). Inspecțiile trebuie să fie regulate, anunțate sau inopinate, pentru a asigura respectarea standardelor. Măsurile în caz de nerespectare a cerințelor trebuie să includă retragerea certificării sau raportarea la autoritățile competente. Taxele pentru certificare trebuie să fie transparente și proporționale, pentru a nu exclude anumiți producători. Micii producători, în special cei din țările în curs de dezvoltare, trebuie să beneficieze de măsuri de sprijin pentru a participa la sistemele de certificare.

Pentru evitarea duplicării inspecțiilor și certificărilor, sistemele de certificare trebuie să caute recunoașterea reciprocă și armonizarea standardelor. Acest lucru reduce costurile și sarcina administrativă pentru operatori.

Orientările UE privind certificarea voluntară a produselor agricole și alimentare au ca scop creșterea transparenței și eficienței acestor sisteme, asigurând respectarea legislației și protejarea intereselor consumatorilor. Prin promovarea celor mai bune practici, aceste orientări sprijină o piață unitară echitabilă și competitivă.

Pregătirea documentației tehnice pentru obținerea atestatelor / recunoașterii pentru: "Produs Tradițional"

Cerințele Autorității Naționale Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor respectiv Direcția Agricolă Județeană.

1. Cadrul legal

Ordinul nr. 724/1082/360/2013, emis de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Sănătății și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, reglementează atestarea produselor tradiționale. Acesta stabilește criteriile de recunoaștere a produselor care respectă rețete, metode de producție și ingrediente specifice tradiției locale. Actul normativ a intrat în vigoare la 11 decembrie 2013 și a fost modificat prin Ordinul 1393/2014 și Ordinul 112/2020.

2. Definiții și criterii de atestare

Un produs tradițional este definit ca un produs alimentar realizat din materii prime locale, fără aditivi alimentari, respectând o rețetă și metode tradiționale. Tradiționalitatea unui produs trebuie să îl distingă de alte produse similare din aceeași categorie.

Condițiile esențiale pentru obținerea atestatului de produs tradițional includ:

- Utilizarea materiilor prime locale;
- O rețetă specifică locului de producție;
- Un proces de fabricație tradițional, care implică operațiuni manuale;
- Dovada unei tradiții în producerea produsului.

Produsele care se bazează exclusiv pe o origine geografică sau pe inovații tehnologice nu pot fi înregistrate ca produse tradiționale.

3. Procedura de înregistrare

Pentru a obține atestatul de produs tradițional, producătorul trebuie să depună un dosar la Direcția pentru Agricultură Județeană sau a Municipiului București. Dosarul trebuie să includă:

- Caietul de sarcini al produsului, cu detalii despre rețetă, ingrediente și metode de producție;
- Buletinul de analiză al produsului realizat într-un laborator acreditat;
- Lista echipamentelor utilizate în procesul de producție;
- Dovada deținerii spațiului de producție și schița acestuia;
- Certificatul de înmatriculare al producătorului;
- Alte documente justificative privind tradiționalitatea produsului.

Autoritățile competente verifică documentația, efectuează controale la locul de producție și înscriu produsul în **Registrul Național al Produselor Tradiționale (RNPT)**.

4. Control și menținerea atestatului

Autoritățile responsabile de verificarea conformității produselor tradiționale sunt:

- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor;
- Ministerul Sănătății.

Aceste instituții desfășoară inspecții anuale și pot retrage atestatul dacă se constată nerespectarea condițiilor stabilite. Operatorii economici trebuie să permită accesul autorităților de control și să furnizeze informațiile necesare.

5. Etichetarea și utilizarea logoului național

Produsele tradiționale atestate trebuie să fie etichetate conform Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 și să includă logoul național, proprietatea exclusivă a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Falsificarea atestatului sau utilizarea necorespunzătoare a logoului sunt sancționate conform legislației în vigoare.

6. Sancțiuni și retragerea atestatului

În cazul în care un producător nu respectă criteriile stabilite, acesta poate primi termene pentru remedierea problemelor. Dacă neconformitățile persistă, se dispune retragerea

atestatului și radierea din RNPT. Operatorii economici cărora li s-a retras atestatul pot solicita unul nou doar după 12 luni.

7. Dispoziții finale

Ordinul a fost publicat în Monitorul Oficial și a abrogat Ordinul nr. 690/2004 privind aprobarea normelor de atestare a produselor tradiționale. Atestatele eliberate anterior au rămas valabile până la 30 noiembrie 2014, cu posibilitatea reînnoirii conform noilor reglementări. Ordinul nr. 724/1082/360/2013 oferă un cadru clar pentru certificarea produselor tradiționale din România, asigurând autenticitatea, calitatea și protecția consumatorilor. Prin acest sistem de atestare, se urmărește promovarea și protejarea patrimoniului gastronomic național.

1. Bune practici

“De la Luna - Ulei de floarea soarelui presat la rece”

Documente parte din dosarul de certificare:

NR. CRT.	DOCUMENT	Da	Nu	Pagina
1	Pagina de început	x		1
2	Opis	x		2
3	Cererea de înregistrare	x		3
4	Copie act de indentitate	x		4
5	Scurt istoric	x		5
6	Caiet de sarcini	x		7
7	Declarație de notorietate	x		19
8	Fișa echipamentelor de producție	x		20
9	Fotografii ale utilajelor și echipamentelor	x		21
10	Schița spațiului cu amplasarea echipamentelor folosite	x		26
11	Documente de proveniență materie primă și materiale auxiliare			27
12	Document de înregistrare sanitar - veterinară	x		32
13	Certificat de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului	x		33
14	Raport de încercare (Buletin de analiză) al produsului	x		34
15	Documente privind deținerea spațiului de producție	x		37-43

Poză 4 De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece

Poza 5 Floarea soarelui

Istoria uleiurilor presate la rece din Transilvania

În Câmpia Transilvaniei, și nu numai, plantele oleaginoase au avut un rol foarte important în alimentație, mai ales în perioadele în care nu se consumau grăsimi animale sau carne. Aici, uleiul s-a extras din nuci, semințe de cânepă și în. Uleiul de nucă a fost înlocuit treptat de uleiul de bostan, care la rândul lui a fost înlocuit de floarea-soarelui, cultivată în acest scop pe suprafețe tot mai întinse.

Floarea-soarelui, sau răsărita, a devenit principala furnizoare de ulei comestibil, fiind reprezentată și în folclor, nu neapărat datorită utilității și frumuseții ei, ci și sub influența heliotropismului inflorescențelor galben-aurii, care se întorc după soare.

Pivele, piulele sau presele de oloi (ulei) datează în Câmpia Transilvaniei cel puțin de la finele secolului al XVIII-lea, așa cum le regăsim și printre obiectivele muzeale ale Muzeului Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca, fiind parte importantă a vieții economice a spațiilor rurale tradiționale, până la momentul colectivizării, când au început să intre în declin.

Povestea brandului Luna Solai

Povestea uleiurilor noastre a început în 1998, într-un sat din Câmpia Transilvaniei, Luna, nume de la care se inspiră brandul produsului. Și a început dintr-o nevoie de procesare locală a semințelor de floarea soarelui pentru consumul familiilor agricultorilor din zonă.

În familia Tulai, obținerea acestui produs a devenit o tradiție. Meșteșugul presării este unul vechi, bine stăpânit, păstrat în familie și transmis mai departe moștenitorilor, pentru a se putea bucura de gustul tradițional.

În 2011 s-a dezvoltat, în Luna, o afacere de familie care are ca obiectiv valorificarea unui ulei curat, tradițional. Am extins această activitate din dorința de a oferi un ulei românesc sănătos, natural și bogat în substanțe nutritive celor care apreciază gustul și savoarea produselor autentice.

”De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece” este un produs natural obținut din semințe alese cu grijă, nesupuse tratamentelor termice sau chimice, ceea ce conferă produsului o calitate superioară uleiurilor presate la cald sau rafinate. Uleiurile astfel procesate păstrează bogăția de elemente nutritive, vitamine, minerale conținute de semințele din care sunt fabricate/făcute.

„Am muncit neconținut și am crescut cu fiecare zi. Finalul lui 2014 ne-a adus și titlul de Furnizor Oficial al Casei Regale a României, o recunoaștere a calității produselor și valorii brandului nostru”. (Felicia Tulai)

În septembrie 2016, activitatea de producție s-a mutat într-o altă locație, în localitatea Luncani (comuna Luna) și continuă să se dezvolte într-un cadru de familie în care pasiunea, respectul față de produs și consumatorul sunt cele mai importante.

O noua confirmare a calității uleiului de floarea soarelui presat la rece a fost marcată de reînnoirea titlului de furnizor al Casei Regale, în anul 2018.

DENUMIREA PRODUSULUI: "De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece"

DESCRIEREA CARACTERISTICILOR PRODUSULUI

Caracteristici organoleptice

Aspect: lichid omogen, fără impurități vizibile cu ochiul liber, poate prezenta depuneri rezultate din precipitarea sărurilor și proteinelor.

Consistență: fluidă la temperatura camerei, semi-vâscoasă la temperaturi mai scăzute (sub 10°C).

Culoare: galben-aurie.

Gust: plin, corpulent, natural, la fel cu cel al semințelor crude de floarea soarelui. Deopotrivă fin, delicat, mătăsos, plăcut și, mai ales, îmbelșugat cu aroma specifică semințelor, savuros.

Miros: Liniar la nivelul percepțiilor, curat, limpede, fără note secundare de vreun fel.

proaspăt, îmbietor, dulceag, suav, oarecum mieros.

Aromă: Se poate percepe, dominator, doar bogăția aromei vegetale a semințelor presate la rece.

Caracteristicile fizico-chimice ale uleiului de floarea soarelui presat la rece

Nr. crt.	Caracteristica	Limite admise conform CX-STAN 210- 1999
1	Umiditate (g/100 g probă)	
2	Aciditate (exprimată în acid oleic, g/100 g probă)	
3	Indice de aciditate (mg NaOH/g)	
4	Indice de peroxid (meq O ₂ activ/kg)	
5	Indice de iod (g I/100 g proba)	

Caracteristici microbiologice: Drojdii și mucegaiuri: ufc/g.

DESCRIEREA CARACTERISTICILOR MATERIEI PRIME

Floarea-soarelui (*Helianthus annuus*) face parte din familia *Asteraceae* și reprezintă cea mai importantă plantă oleaginoasă cultivată la noi în țară.

Originară din partea vestică a Americii de Nord, floarea soarelui este cultivată în principal pentru fructele sale bogate în lipide, denumite în mod curent "semințe".

Materia primă pentru produsul "De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece" este reprezentată de semințele de floarea soarelui, care au în compoziție 43-56% lipide și care sunt utilizate pentru extragerea uleiului comestibil.

Proprietăți organoleptice ale materiei prime

Semințele de floarea soarelui trebuie să fie întregi și sănătoase, coapte, fără miros și gust străin care să indice o schimbare în masa de produs (mușcăire, putrezire, înțingere, ardere, etc) sau orice alt tip de miros (de produse farmaceutice, etc).

Proprietăți fizico-chimice ale materiei prime

Umiditate;

Impurități;

Semințe cu defecte;

Proprietăți microbiologice ale materiei prime

Drojdii și mușgaiuri;

DESCRIEREA CARACTERISTICILOR INGREDIENTELOR FOLOSITE ÎN PROCESUL DE FABRICAȚIE

Ingredientele folosite sunt: Nu este cazul.

Se folosesc însă materiale auxiliare, respectiv ambalaje și etichete.

Materiale auxiliare: PET-uri, capace, lăzi PVC, cutii de carton, etichete.

PET-urile și capacele reprezintă ambalajul primar al produsului și au rolul de a conține, susține și păstra produsul pe toată durata de valabilitate a acestuia.

Lăzile PVC sunt utilizate pentru depozitarea temporară a PET-urilor până la ambalarea în cutii. *Cutiile de carton* reprezintă ambalajul secundar și sunt utilizate pentru a grupa câte 6 produse, astfel încât ușurează operațiile de manipulare și transport.

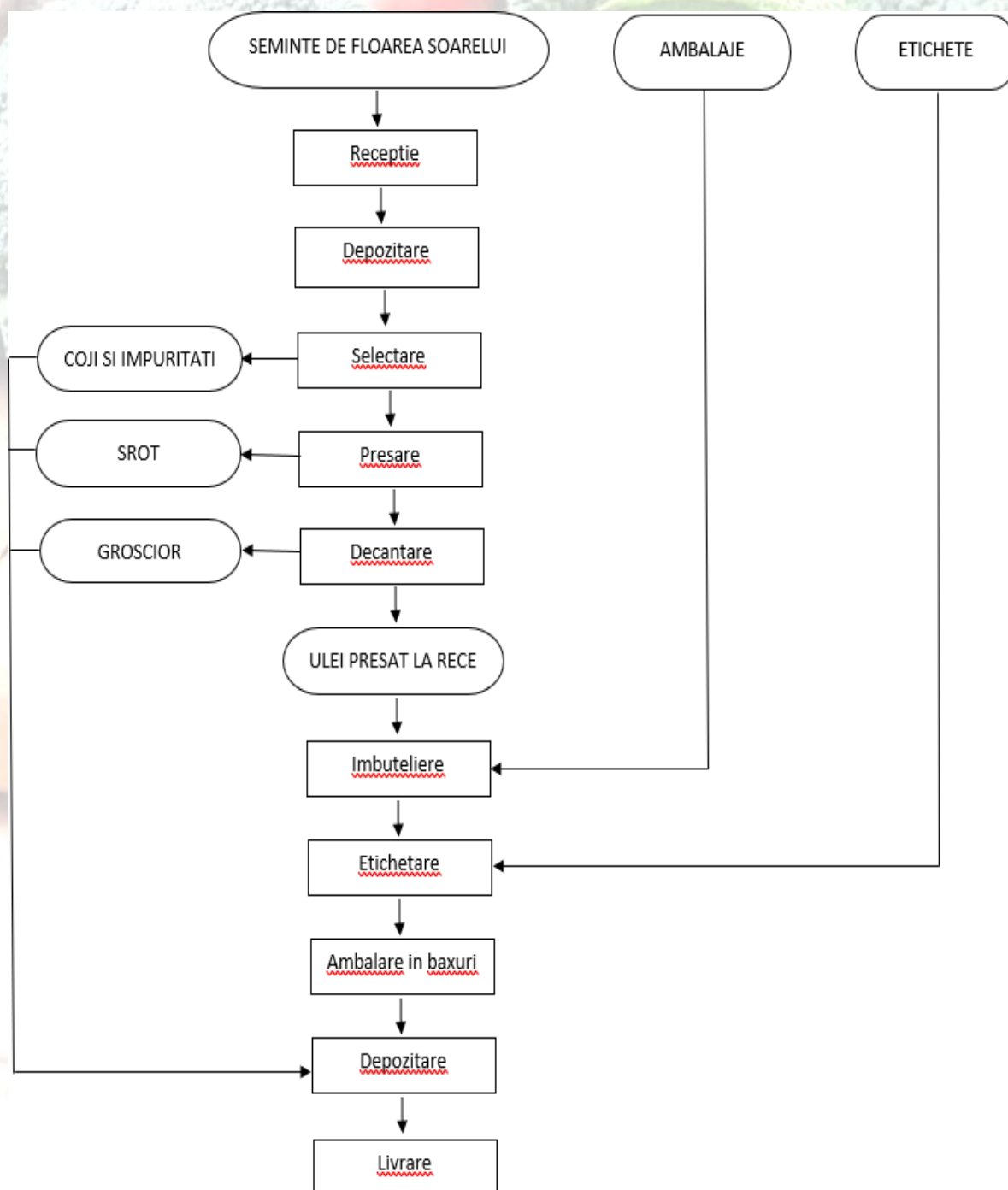
Etichetele utilizate prezintă rol informativ pentru consumatori. Acestea comunică diverse informații, precum: denumirea produsului, numele producătorului, lotul și data fabricației, data expirării, valoarea nutrițională, condițiile de păstrare, recomandări de utilizare.

e) DESCRIEREA METODEI DE PRODUCȚIE

Spațiul unde se obține uleiul presat la rece „De la Luna” este situat în satul Luncani, comuna Luna, județul Cluj. Spațiul de producție este amplasat într-o clădire aflată în proprietatea SC TAF PRESOIL SRL. Construcția este concepută astfel încât să excludă contaminarea materiei prime și a produsului finit. Zona de producție este formată din 6 încăperi, suficiente pentru desfășurarea activităților de recepție a materiilor prime și materialelor auxiliare, fabricarea, depozitarea și desfacerea

produselor, respectând toate condițiile igienico-sanitare – după cum reiese din Documentul de înregistrare pentru siguranța alimentelor nr. 07033 din 06.10.2016 – emis de DSVSA Cluj.

Schema tehnologică de obținere a produsului “De la Luna – ulei de floarea soarelui presat la rece

Descrierea fazelor de producție (operațiilor tehnologice)

Recepția materiei prime: se realizează de către comisia de recepție. Se efectuează verificări organoleptice (miros, gust, aspect). Dacă semințele sunt conforme din punct de vedere calitativ, se realizează recepția cantitativă, care constă în cântărirea sacilor sau se verifică dacă cantitatea înscrisă de pe bonul de cântar/tara corespunde cu cea de pe aviz/carnet de comercializare/factură. Se verifică actele însoțitoare (buletin de analiză organoleptic, fizico-chimic și microbiologic la fiecare lot (dacă există), avizul de însoțire a mărfii, factura/facturile fiscal/e sau fila/filele din carnetul de comercializare, declarație de conformitate), precum și starea de igienă a mijloacelor de transport.

Recepția materialelor auxiliare: se realizează de către comisia de recepție. Se verifică actele însoțitoare (aviz de însoțire a mărfii, factură fiscală, declarație de conformitate), starea de igienă a mijloacelor de transport.

Depozitare tampon: semințele de floarea soarelui sunt depozitate în depozitul de materie primă. În acest depozit se monitorizează zilnic temperatura cu ajutorul unui termometru și se consemnează în documentul *Grafic de monitorizare temperatură*. Limite: -5...+25° C.

Așezarea sacilor cu semințe se realizează de către manipulanți și se face în așa fel încât să se poată respecta principiul FIFO (primul intrat, primul ieșit). Sacii sunt așezați pe loturi de semințe și prezintă o identificare vizibilă a lotului din care provin.

Selectarea: semințele de floarea soarelui sunt preluate de către manipulanți în saci (fie manual, fie cu transpaletul) și apoi trecute (manual) în selector. Selectarea se realizează cu scopul îndepărtării din masa de semințe a impurităților fizice (coji, corpuri străine, praf), care vor fi îndepărtate din fluxul de producție sub formă de deșeuri.

Presarea: este un proces mecanic, care se realizează cu scopul de a extrage/separa uleiul (în proporție 60-65% față de uleiul total conținut) din semințele de floarea soarelui, obținându-se astfel uleiul brut de presă și o parte solidă – numită șrot (cu un conținut rezidual de ulei de aproximativ 18-20%). Șrotul este colectat în saci. Sacii sunt cântăriți la o greutate de 25 de kg/sac și sunt depozitați în depozitul de șrot (până la valorificarea prin vânzare).

Decantarea: se realizează cu scopul de a sedimenta (sub acțiunea gravitației) particulele solide aflate în suspensie în uleiul brut rezultat prin presare. Operația se realizează natural, utilizând butoaie PVC special destinate acestei operații. Există în dotare două tipuri de butoaie: unele de formă cilindrică, cu capacitatea de 200 l, și altele de formă paralelipipedică (mai precis cub), cu capacitate de 1000 litri. Butoaiele sunt igienizate după fiecare utilizare. Decantarea durează între 3 și 5 săptămâni, fiind un proces influențat de lotul de materie primă, de sezon, de temperatură și de umiditate.

Îmbutelierea: are drept scop introducerea produsului finit în PET-uri de 1 l în vederea distribuirii pe piață produselor alimentare. Uleiul decantat este pompat din butoaie în rezervoarele instalației de îmbuteliere, unde se realizează îmbutelierea manual, de către operatori. PET-urile se așează în navete din plastic în vederea transferului către operația de etichetare.

Etichetarea: se realizează manual de către operatori, în spațiul destinat acestei operații. PET-urile etichetate, fie se ambalează în baxuri sau se așează în navete până la ambalare, fie se așază pe rafturile din depozitul de produs finit.

Ambalarea în baxuri: produsul finit, îmbuteliat și etichetat, se ambalează manual în cutii de carton (baxuri) cu capacitatea de 6 bucăți PET/bax.

Depozitare: Navetele/baxurile cu uleiul îmbuteliat în PET-uri sunt depozitate până la livrare în depozitul de produs finit, la o temperatură mai mică de 25°C, ferite de acțiunea directă a razelor solare.

f) DESCRIEREA ELEMENTELOR SPECIFICE PRIVIND AMBALAREA

Ambalarea, marcarea și transportul produsului se face conform normelor în vigoare. Produsul se livrează îmbuteliat în PET-uri de capacitate 1 litru ambalate câte 6 bucăți în cutii de carton. Toate ambalajele sunt cumpărate de la furnizori autorizați, fiind fabricate din materiale avizate pentru utilizare în industria alimentară.

PET-urile sunt confecționate din material plastic, iar utilizarea acestora prezintă o serie de avantaje: izolează bine produsele alimentare, sunt nealterabile, sunt ușoare, sunt rezistente la rupere, impermeabile la apă, aer și alte gaze, rele conducătoare de căldură, au un aspect de prezentare superior, atrăgător pentru toate formele și culorile realizabile, preț scăzut.

PET-urile utilizate pentru îmbutelierea uleiului de floarea soarelui presat la rece sunt nereutilizabile, fiind concepute pentru a fi utilizate o singură dată. Tocmai datorită faptului că utilizarea repetată a acestui tip de ambalaj crește riscul degajării de substanțe nocive precum și al creșterii numărului de bacterii, ambalajele de tip PET nu trebuie refolosite, astfel evitându-se aceste riscuri. Chiar dacă nu pot fi reutilizate, aceste ambalaje pot fi însă reciclate – iar simbolul specific reciclării se regăsește pe etichetă.

Marcarea se face prin etichetarea ambalajului individual, menționând-se numele produsului, numele producătorului, sigla, lotul și data fabricației, data expirării, volumul, valoarea

nutrițională, condițiile de păstrare, recomandări de utilizare, codul de bare, simbolurile de reciclare și numele organismului de certificare ISO 22000.

Comercializarea produsului se face pe următoarele căi:

- în piețe agro-alimentare, cu ocazia târgurilor, expozițiilor, manifestărilor organizate în perioada sărbătorilor religioase sau a altor evenimente publice organizate de autoritățile locale, județene, etc., conform

Documentului de înregistrare pentru siguranța alimentelor eliberat de DSVSA Cluj (copie anexată).

- prin intermediul propriului magazin de desfacere (aflat la adresa unității de producție); online, prin intermediul paginii de Internet: <https://shop.luna-solai.ro>;
- [solai.ro](https://shop.luna-solai.ro); prin intermediul magazinelor partenere.

Valabilitatea produsului este de 12 luni de la data îmbutelierii, în condiții de igienă și temperatură de depozitare de 15-20°C, ferit de acțiunea directă a razelor solare.

g) FOTOGRAFIA ȘI DESCRIEREA PRODUSULUI, CARE SĂ REPREZINTE CARACTERISTICILE SPECIFICE PRODUSULUI, FORMA; MODUL DE PRODUCȚIE ȘI/SAU PRELUCRARE CARE SĂ REFLECTE UN PROCEDEU TEHNOLOGIC DE PRODUCȚIE ȘI/SAU PRELUCRARE TRADIȚIONAL PRIN CARE PRODUSUL SĂ SE DISTINGĂ DE ALTE PRODUSE SIMILARE APARTINÂND ACELEIAȘI CATEGORII

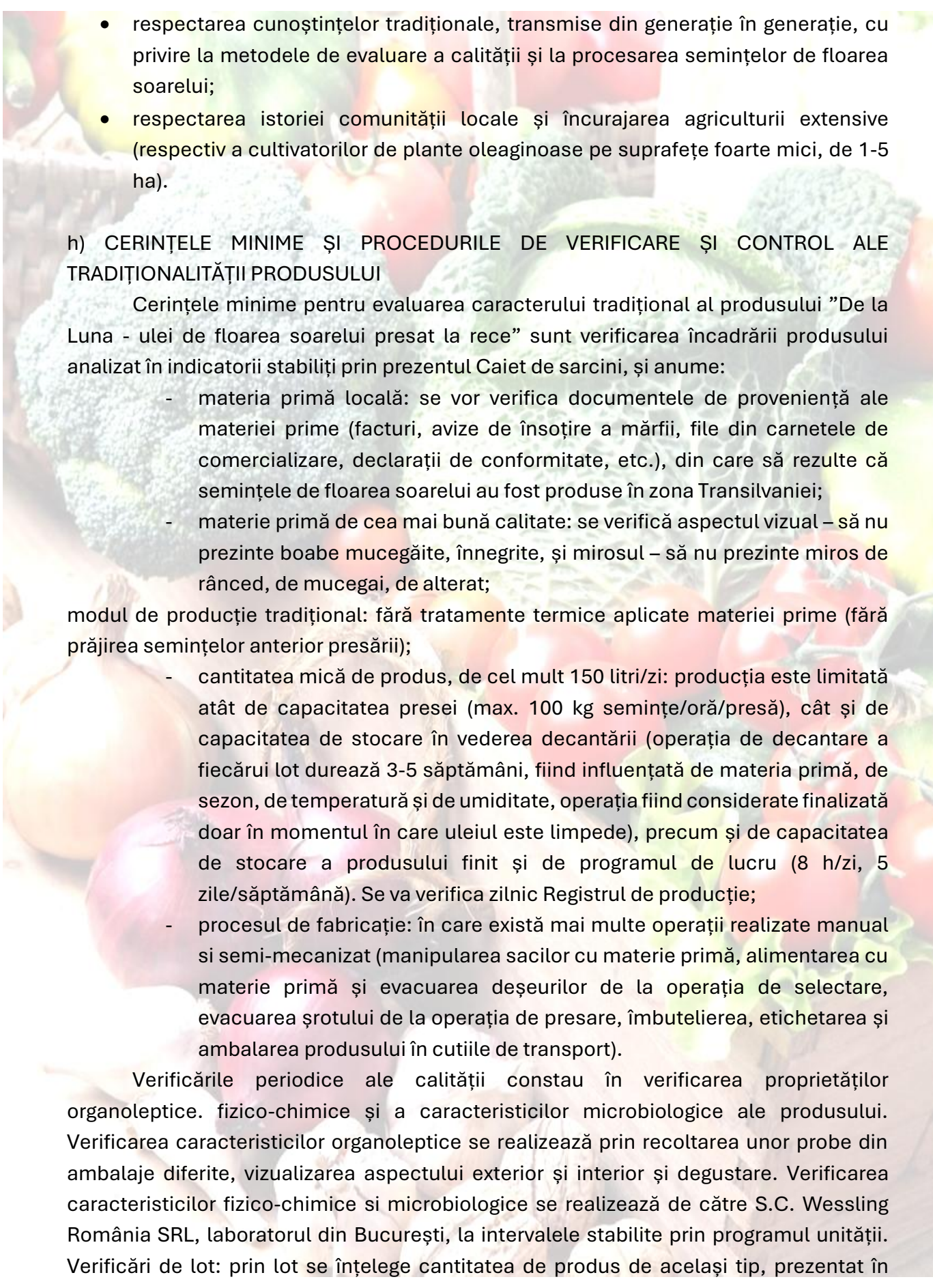
Pentru definirea produsului ”De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece”, trebuie analizate caracteristicile tradiționale ale produsului care privesc legătura strânsă a produsului cu principalele activități ale localnicilor. Caracteristicile produsului sunt datorate în principal calității materiei prime utilizate, la fabricarea acestuia folosindu-se numai semințe de floarea soarelui de cea mai bună calitate, provenite de la agricultorii din zonă, din regiunea Transilvaniei.

Produsul conține doar uleiul rezultat în urma presării la rece, fără adaos de alte substanțe grase, conservanți sau coloranți sintetici. Operațiile procesului tehnologic sunt atât mecanizate, cât și semimecanizate și manuale, fiind realizate în spațiul de producție special destinat acestui scop. Ambalarea se face manual - în PET-uri, care apoi sunt introduse în cutii de carton.

Datorită celor menționate anterior, datorită gustului deosebit de produs natural, specific materiei prime și a aspectului de fluid vâscos, omogen, cu conținut de grăsime natural, necorectat artificial, considerăm că uleiul ”De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece” are toate caracteristicile pentru a fi înregistrat în Registrul Produselor Tradiționale Românești.

Elementele care prezintă evaluarea caracterului tradițional:

- tehnologia de fabricație semi-mecanizată și metoda de extracție ”la rece”, fără procesarea termică sau de altă natură a materiei prime folosite;
- neutilizarea de aditivi alimentari pentru obținerea produsului finit;
- utilizarea unor utilaje cu capacitate de producție mică (presele de ulei funcționează la o capacitate ce nu depășește 100 kg semințe/oră/presă);
- spațiul de producție (unitatea este amplasată într-o zonă rurală, fiind încadrată perfect în arhitectura zonei);
- materia primă proaspătă, de cea mai bună calitate, provenită doar de la agricultorii din zonă (Câmpia Transilvaniei);

-
- respectarea cunoștințelor tradiționale, transmise din generație în generație, cu privire la metodele de evaluare a calității și la procesarea semințelor de floarea soarelui;
 - respectarea istoriei comunității locale și încurajarea agriculturii extensive (respectiv a cultivatorilor de plante oleaginoase pe suprafețe foarte mici, de 1-5 ha).

h) CERINȚELE MINIME ȘI PROCEDURILE DE VERIFICARE ȘI CONTROL ALE TRADIȚIONALITĂȚII PRODUSULUI

Cerințele minime pentru evaluarea caracterului tradițional al produsului "De la Luna - ulei de floarea soarelui presat la rece" sunt verificarea încadrării produsului analizat în indicatorii stabiliți prin prezentul Caiet de sarcini, și anume:

- materia primă locală: se vor verifica documentele de proveniență ale materiei prime (facturi, avize de însoțire a mărfii, file din carnetele de comercializare, declarații de conformitate, etc.), din care să rezulte că semințele de floarea soarelui au fost produse în zona Transilvaniei;
- materie primă de cea mai bună calitate: se verifică aspectul vizual – să nu prezinte boabe mucegăite, înnegrite, și mirosul – să nu prezinte miros de ranced, de mucegai, de alterat;

modul de producție tradițional: fără tratamente termice aplicate materiei prime (fără prăjirea semințelor anterior presării);

- cantitatea mică de produs, de cel mult 150 litri/zi: producția este limitată atât de capacitatea preseii (max. 100 kg semințe/oră/presă), cât și de capacitatea de stocare în vederea decantării (operația de decantare a fiecărui lot durează 3-5 săptămâni, fiind influențată de materia primă, de sezon, de temperatură și de umiditate, operația fiind considerată finalizată doar în momentul în care uleiul este limpede), precum și de capacitatea de stocare a produsului finit și de programul de lucru (8 h/zi, 5 zile/săptămână). Se va verifica zilnic Registrul de producție;
- procesul de fabricație: în care există mai multe operații realizate manual și semi-mecanizat (manipularea sacilor cu materie primă, alimentarea cu materie primă și evacuarea deșeurilor de la operația de selectare, evacuarea șrotului de la operația de presare, îmbutelierea, etichetarea și ambalarea produsului în cutiile de transport).

Verificările periodice ale calității constau în verificarea proprietăților organoleptice, fizico-chimice și a caracteristicilor microbiologice ale produsului. Verificarea caracteristicilor organoleptice se realizează prin recoltarea unor probe din ambalaje diferite, vizualizarea aspectului exterior și interior și degustare. Verificarea caracteristicilor fizico-chimice și microbiologice se realizează de către S.C. Wessling România SRL, laboratorul din București, la intervalele stabilite prin programul unității. Verificări de lot: prin lot se înțelege cantitatea de produs de același tip, prezentat în

același fel de ambalaj și poate cuprinde șarje mai multe din aceeași zi de producție sau din același lot de materie primă.

Se verifică:

- ambalarea;
- caracteristicile organoleptice;
- caracteristicile fizico-chimice.

Condiții de verificare a trasabilității:

Trasabilitatea reprezintă procedura prin care produsul este identificat unic, de către fiecare procesator, începând de la recepția materiei prime și a materialelor auxiliare utilizate, pe toată durata procesului de producție, până la livrare.

Procedura se aplică tuturor materiilor prime și materialelor auxiliare, pe toată durata de depozitare și fabricare a produsului, pe tot parcursul fluxului tehnologic și asupra produselor finite depozitate și livrate.

Registrul de producție – se utilizează pentru înscriserea tuturor datelor privind lotul materiei prime, lotul ambalajelor, data producției, termenul de valabilitate, lotul final al produsului.

Controlul fabricării începe cu controlul calității materiei prime - care trebuie să se încadreze din punct de vedere organoleptic în caracteristicile impuse, să fie salubă și proaspătă. Materia primă provine de la agricultorii din zona Transilvaniei și este procesată în ordinea recepției.

Producția uleiului "De la Luna – ulei de floarea soarelui presat la rece" se face pe loturi, loturile fiind evidențiate pe eticheta ambalajului, cu data fabricației înscrisă pe etichete. Loturile de produse sunt ambalate și etichetate cu data fabricării. Livrarea se face după metoda FIFO (primul intrat, primul ieșit).

Măsuri de igienă: igienizarea utilajelor, a echipamentelor și ustensilelor folosite la operațiile de procesare, cât și a spațiilor de producție și depozitare, se face în conformitate cu normele sanitar-veterinare și de siguranța alimentelor în vigoare. Substanțele de spălare și dezinfecție a încăperilor sunt avizate de Ministerul Sănătății și sunt depozitate în locuri special amenajate. Toate ustensilele și echipamentele care vin în contact cu produsul se igienizează corespunzător - conform procedurii de igienizare a unității.

i) CAPACITATEA DE PRODUCȚIE REALIZATĂ

Capacitatea medie de producție este de 150 litri/zi. Perioada de obținere a uleiului "De la Luna – ulei de floarea soarelui presat la rece" este pe tot parcursul anului.

Schemele voluntare de calitate – Exemplu – Produs Local Fermoraș

Schema de calitate facultativă "Produs Local Fermoraș" este un sistem voluntar prin care producătorii și procesatorii locali pot atesta calitatea produselor lor, conform unui set de standarde ce promovează economia locală și lanțul scurt de aprovizionare.

1. Obiectivele principale:

- Susținerea economiei locale și a lanțurilor scurte de aprovizionare;
- Creșterea transparenței pentru consumatori privind originea și calitatea produselor;
- Promovarea producătorilor locali printr-o etichetare specifică;
- Reducerea impactului asupra mediului prin scăderea amprente de carbon;
- Creșterea competitivității produselor locale pe piață.

2. Cadrul Legal

Schema se bazează pe legislația Uniunii Europene și include reglementări precum:

- Regulamentul (CE) nr. 178/2002 privind siguranța alimentelor;
- Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 referitor la informarea consumatorilor;
- Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele de calitate pentru produsele agricole și alimentare;
- Directiva 2005/29/CE privind practicile comerciale neloiale.

3. Domeniul de Aplicare și Participanții

Schema este deschisă tuturor producătorilor și procesatorilor care respectă cerințele impuse. Produsele eligibile trebuie să provină dintr-un areal geografic limitat (100 km de unitatea de producție) și să fie comercializate printr-un lanț scurt de aprovizionare, cu un număr minim de intermediari.

Cerințe specifice:

- Min. 50% din valoarea ingredientului primar trebuie să provină din arealul definit;
- Operatorii trebuie să aibă sediul fiscal în zona de producție;
- Etichetarea trebuie să respecte reglementările europene privind informarea consumatorilor.

4. Procesul de Certificare și Inspecții

Certificarea este realizată de organisme independente acreditate conform standardelor europene. Inspecțiile sunt regulate, anunțate sau inopinate, iar neconformitățile pot duce la retragerea certificării.

Etapele certificării:

1. Verificarea documentației;
2. Inspecție la fața locului;
3. Emiterea certificatului de conformitate;
4. Monitorizare periodică pentru menținerea certificării.

Costurile certificării trebuie să fie transparente, iar producătorii pot beneficia de recunoaștere reciprocă a inspecțiilor realizate de alte sisteme similare.

Atestarea și Registrele Naționale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) gestionează Registrul Național al Schemei de Calitate "Produs Local Fermoraș" (RNSCPLF), unde sunt înregistrate produsele certificate.

Pași pentru atestare:

1. Depunerea cererii de certificare la un organism de inspecție acreditat;
2. Obținerea certificatului de conformitate;
3. Înregistrarea produsului în RNSCPLF;
4. Publicarea informațiilor pe site-ul MADR;
5. Reguli Privind Etichetarea și Logo-ul.

Produsele certificate trebuie să utilizeze logo-ul "Produs Local Fermoraș" pe ambalaj, conform regulilor MADR. Utilizarea neautorizată este sancționată conform legislației.

Monitorizare și Retragera Certificării.

Autoritățile competente verifică periodic respectarea cerințelor schemei. Neconformitățile grave pot duce la retragerea atestatului și eliminarea din registrul oficial.

Concluzie

Schema de calitate "Produs Local Fermoraș" este un instrument eficient pentru promovarea producătorilor locali, oferind consumatorilor transparență și siguranță asupra originii produselor. Prin standardizarea proceselor și monitorizarea riguroasă, aceasta contribuie la dezvoltarea sustenabilă a economiei locale.

Exemplul 1 de bune practici: Varza Futog IGP

Varza Futog este o varietate remarcabilă de varză albă (*Brassica oleracea* var. capitata), care se distinge prin frunzele sale subțiri și flexibile. Cu un gust dulceag și echilibrat și o textură fragedă, acest tip de varză este deosebit de apreciat în prepararea tradițională a verzei murate, un element central al bucătăriei sârbești. Căpățânile de

varză au o greutate medie de 3-5 kg și o culoare alb-verzuie, iar proprietățile sale organoleptice sunt intensificate în timpul procesului de fermentare, care contribuie la popularitatea sa.

Proveniența

Această varietate de varză este cultivată exclusiv în regiunea Futog, situată în Voivodina, Serbia. Zona respectivă beneficiază de soluri fertile aluvionare și de un climat continental moderat, cu veri calde și ierni reci, condiții ideale pentru cultivarea acestei varietăți de varză. Tradiția cultivării verzei în Futog datează din secolul al XVIII-lea, fiind transmisă din generație în generație de către fermierii locali.

Varza Futog este cultivată folosind metode agricole tradiționale, iar semințele sunt selecționate manual. Tehnicile de irigare naturală sunt folosite pentru a susține creșterea plantei, iar recolta are loc toamna. Verzele sunt fie vândute ca produse proaspete, fie conservate prin murare, procesul de fermentare durând câteva săptămâni și sporind calitățile sale organoleptice, ceea ce o face extrem de apreciată în preparatele tradiționale din Serbia.

Certificarea IGP și impactul acesteia

În 2012, varza Futog a obținut certificarea Indicației Geografice Protejate (IGP) din partea Uniunii Europene, ceea ce garantează autenticitatea produsului și respectarea metodelor de producție tradiționale. Această certificare oferă protecție juridică asupra denumirii produsului și contribuie la recunoașterea sa pe piețele internaționale, fiind un factor important în promovarea produsului.

După obținerea certificării IGP, cererea pentru varza Futog a crescut considerabil, atât pe piața internă, cât și pe piețele externe, cum ar fi cele din Uniunea Europeană. Fermierii locali au beneficiat de prețuri mai avantajoase (unii înregistrând o creștere a prețului de 70%²), iar produsul a fost promovat în diverse festivaluri gastronomice și târguri internaționale.

Impactul pozitiv al certificării asupra valorii comerciale a verzei Futog a fost evident, iar prețurile plătite producătorilor au crescut semnificativ după obținerea IGP. De exemplu, prețul pe piața verde a crescut cu 57%, iar la procesatori, prețul per kilogram a înregistrat o creștere de 21%, ajungând de la 7,5 RSD/kg la 9,1 RSD/kg.³ O cercetare subliniază creșteri și mai mari ale prețului la varza Futog între anii 2012 și 2014, subliniind o majorare de 150% a prețului pe piețele deschise, 110% la angrosiști și creșteri de 101,33% la nivelul fermierilor⁴.

Comparativ cu varza Bravo, un substitut similar, având costuri de producție comparabile și preț similar între 2006 și 2011, varza Futog a obținut un avantaj semnificativ, cu diferențe de preț de la 18% în 2012, la 20% pentru varza proaspătă și

² Whitworth, 'Food Origin Labelling Economically Beneficial to Rural Areas'.

³ Whitworth.

⁴ Meybeck and Redfern, *Sustainable Value Chains for Sustainable Food Systems: A Workshop of the FAO/UNEP Programme on Sustainable Food Systems, Rome, 8-9 June, 2016*, 146.

24% pentru cea fermentată la distanță de doar un an, în 2013.⁵ Aceste rezultate subliniază faptul că certificarea a avut un efect pozitiv asupra veniturilor producătorilor locali, demonstrând rolul crucial al certificării indicațiilor geografice în protejarea și promovarea produselor agricole tradiționale. Astfel, certificarea a contribuit nu doar la creșterea veniturilor, dar și la consolidarea recunoașterii verzei Futog pe piața națională și internațională, protejând totodată tradițiile agricole din regiunea Futog.

Un aspect important al certificării a fost consolidarea colaborării în rândul producătorilor locali, care au lucrat împreună pentru a proteja calitatea și tradiția verzei Futog. Acest lucru a fost subliniat de Miroljub Jankovic de la Asociația verzei Futog: „De la înregistrarea produsului, producătorii locali au început să colaboreze mai strâns, iar acest lucru a contribuit la protejarea calității unice a verzei Futog și a tradiției sale agricole. De asemenea, a contribuit la apărarea numelui și a reputației sale, care au fost adesea folosite în mod abuziv în trecut.”⁶

Varza Futog este un exemplu remarcabil al modului în care un produs tradițional poate beneficia de certificare geografică protejată, oferind avantaje economice și culturale semnificative. Prin menținerea standardelor stricte de producție și prin promovarea activă, acest produs continuă să fie un simbol al patrimoniului gastronomic sârbesc.

Exemplul 2 de bune practici: Prosciutto di Parma

Prosciutto di Parma este unul dintre cele mai apreciate tipuri de jampon crud maturat, recunoscut pentru aroma sa delicată, textura fină și gustul echilibrat. Aroma sa distinctivă provine atât din metodele tradiționale de fabricație, cât și din condițiile agricole și de mediu unice ale regiunii Parma, Italia.

⁵ Vandecandelaere et al., 'Economic Impacts of Geographical Indications: Worldwide Evidences from 9 Case Studies', 15.

⁶ Whitworth, 'Food Origin Labelling Economically Beneficial to Rural Areas'.

Prosciutto di Parma are o istorie îndelungată, cu rădăcini ce datează cel puțin din secolul al II-lea î.Hr., când romanii au început să sareze și să condimenteze pulpele de porc pentru a le conserva. Denumirea „prosciutto” derivă din latinescul perex suctum, care înseamnă „uscat”. Tradiția a fost dusă mai departe de lombarzi, care au intensificat creșterea porcilor și tehnicile de conservare a cărnii. În Evul Mediu, megustorii de mezeluri din Parma s-au specializat în prepararea acestei delicatese, transformând-o într-un produs renumit atât în Italia, cât și peste hotare. mezeluri din Parma s-au specializat în prepararea acestei delicatese, transformând-o într-un produs renumit atât în Italia, cât și peste hotare.

Un rol important în istoria acestui produs a avut-o Consorțiul Prosciutto di Parma. Înființat în 1963 de un grup de 23 de producători, Consorțiul și-a propus să protejeze și promoveze produsul în întreaga lume, devenind între timp o familie de 127 de producători⁷ ce duc mai departe tradiția transmisă din generație în generație. Prin cooperarea între producători, Consorțiul a reușit să crească vizibilitatea globală a produsului, să protejeze tradițiile de producție și să apere interesele economice ale membrilor săi, ceea ce a contribuit semnificativ obținerea certificării DOP ȘI la succesul și recunoașterea internațională a acestui produs.

Producerea Prosciutto di Parma este un proces riguros, bazat pe metode tradiționale transmise de-a lungul generațiilor. Întregul proces este strict reglementat pentru a asigura calitatea și autenticitatea produsului, iar fiecare etapă joacă un rol esențial în dezvoltarea aromei și texturii distinctive ale Prosciutto di Parma. Doar anumite rase grele, precum Marele Alb, Landrace și Duroc, sunt potrivite, iar porcii trebuie să aibă minimum nouă luni și aproximativ 160 kg. Inclusiv alimentația acestora este strict reglementată.

Producția are loc numai în provincia Parma, în regiunea Emilia Romagna, la o altitudine de cel mult 900 de metri. Procesul de producție al șuncii presupune mai multe etape. După selecție, pulpele de porc sunt refrigerate timp de cel puțin 24 de ore pentru a scădea temperatura cărnii. Apoi, urmează sărarea manuală cu sare de mare, fără aditivi, într-un proces de două etape, care durează aproximativ două luni. După sărare, pulpele sunt spălate cu apă caldă și uscate cu aer cald, pregătindu-le pentru maturare. În următoarea etapă, pulpele sunt atârinate timp de 80 de zile în încăperi ventilate, pentru a se deshidrata treptat și a-și dezvolta aroma caracteristică. După uscarea inițială, se aplică un strat protector de grăsime de porc amestecată cu sare, pentru a preveni uscarea excesivă și a asigura o maturare uniformă. În final, pulpele sunt transferate în pivnițe, unde se maturizează timp de cel puțin 12 luni, dobândind aroma inconfundabilă specifică produsului.

Certificarea DOP și impactul acesteia

Recunoscut pentru calitatea sa excepțională, Prosciutto di Parma a primit protecție juridică la nivel național în 1970, iar în 1996 i-a fost acordată certificarea

⁷ ‘Parma Ham Consortium’, <https://www.prosciuttodiparma.com/en/parma-ham-consortium/>.

Denumire de Origine Protejată (DOP). Această certificare impune reguli stricte privind fiecare etapă a procesului de producție, de la originea porcilor și zona de fabricație, până la ingredientele și metodele de maturare. Astfel, DOP garantează autenticitatea și calitatea unui produs emblematic al culturii și gastronomiei italiene.

Conform raportului Comisiei Europene "Study on economic value of EU quality schemes, geographical indications (GIs) and traditional specialties guaranteed (TSGs)", Italia a reprezentat mai mult de jumătate din valoarea vânzărilor de produse din carne certificate în 2017 și 25% din creșterea acestora, iar printre cele mai importante produse se numără și Prosciutto di Parma DOP⁸.

Unele studii ce au urmărit disponibilitatea consumatorilor de a plăti pe produsele certificate demonstrează că Prosciutto di Parma DOP are de câștigat datorită participării la schemele europene de calitate, dar și de procesul de consolidare a reputației promovat de organizațiile colective. Astfel, persoanele supuse unui studiu în anul 2014 au declarat că sunt gata să plătească mai mult pentru un jambon feliat pe al cărui ambalaj apare logo-ul de produs DOP, mai ales dacă se bucură și de reputația de marcă a întreprinderilor colective⁹, crescând încrederea consumatorului. Studiul demonstrează că participarea la scheme europene de calitate reprezintă un element-cheie în competiția producătorilor cu marii comercianți.

1.3.Promovarea produselor agroalimentare certificate – pași orientativi

Plan de Campanie de Marketing pentru Promovarea Certificărilor Europene și Naționale ale Produselor Agroalimentare

1. Obiectivele Campaniei

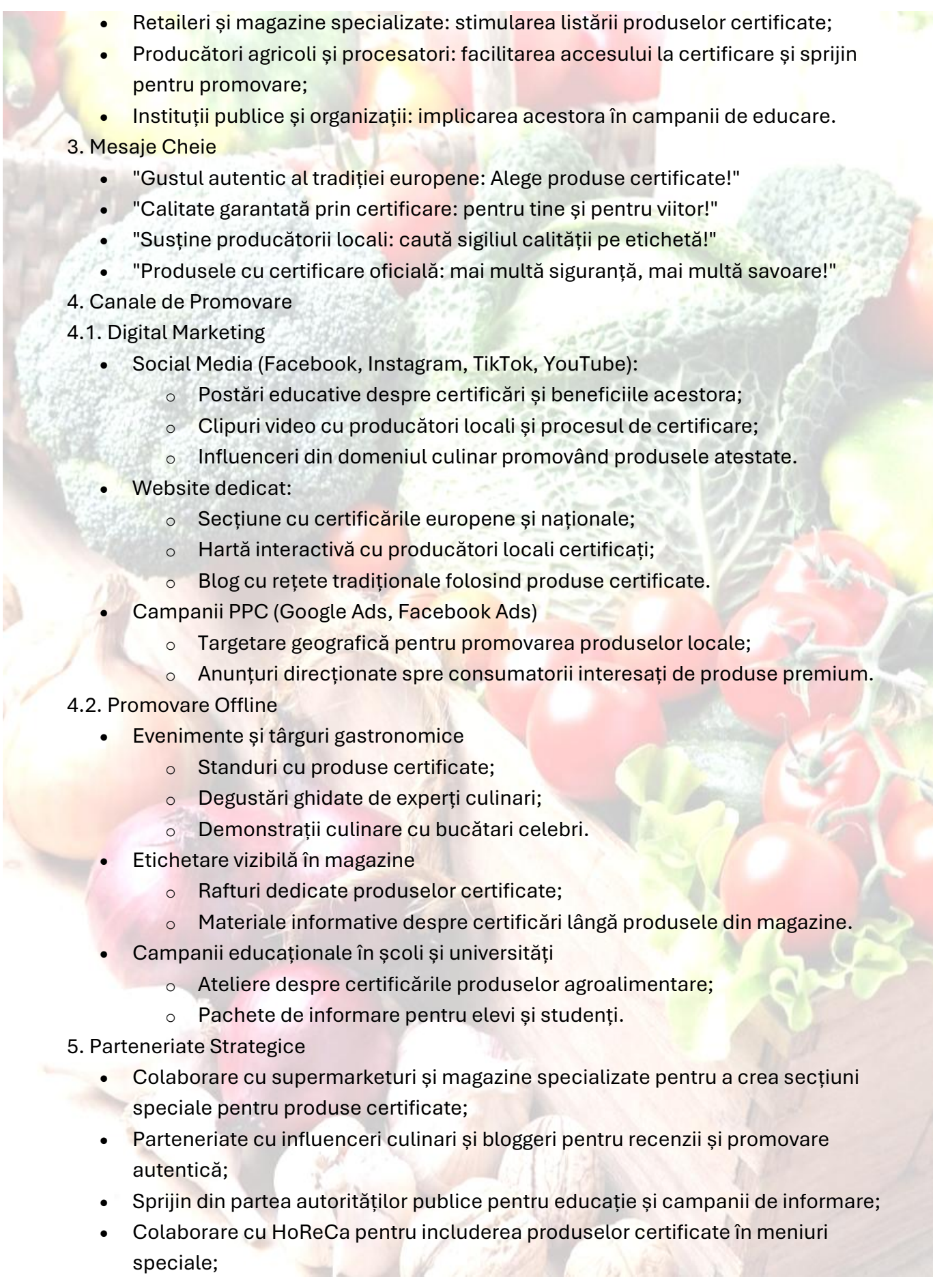
- Creșterea notorietății certificărilor europene (IGP, DOP, STG) și naționale (produse tradiționale, montane, ecologice);
- Informarea consumatorilor despre beneficiile certificării pentru calitate, autenticitate și sustenabilitate;
- Stimularea achizițiilor de produse certificate prin mesaje convingătoare;
- Sprijinirea producătorilor locali în promovarea produselor atestate;
- Consolidarea încrederii în sistemul de certificare și etichetare.

2. Public Țintă

- Consumatori finali: persoane interesate de produse autentice, de calitate, sustenabile, tinere mămică, persoane care doresc să mănânce sănătos;
- Restaurante și industria HoReCa: promovarea produselor certificate ca ingrediente premium;

⁸ AND-International, Directorate-General for Agriculture and Rural Development (European Commission), and ECORYS, *Study on Economic Value of EU Quality Schemes, Geographical Indications (GIs) and Traditional Specialties Guaranteed (TSGs)*, 33.

⁹ Arfini and Mancini, 'The Effect of Information and Co-Branding Strategies on Consumers Willingness to Pay (WTP) for Protected Designation of Origin (PDO) Products', 20.

-
- Retaileri și magazine specializate: stimularea listării produselor certificate;
 - Producători agricoli și procesatori: facilitarea accesului la certificare și sprijin pentru promovare;
 - Instituții publice și organizații: implicarea acestora în campanii de educare.

3. Mesaje Cheie

- "Gustul autentic al tradiției europene: Alege produse certificate!"
- "Calitate garantată prin certificare: pentru tine și pentru viitor!"
- "Susține producătorii locali: caută sigiliul calității pe etichetă!"
- "Produsele cu certificare oficială: mai multă siguranță, mai multă savoare!"

4. Canale de Promovare

4.1. Digital Marketing

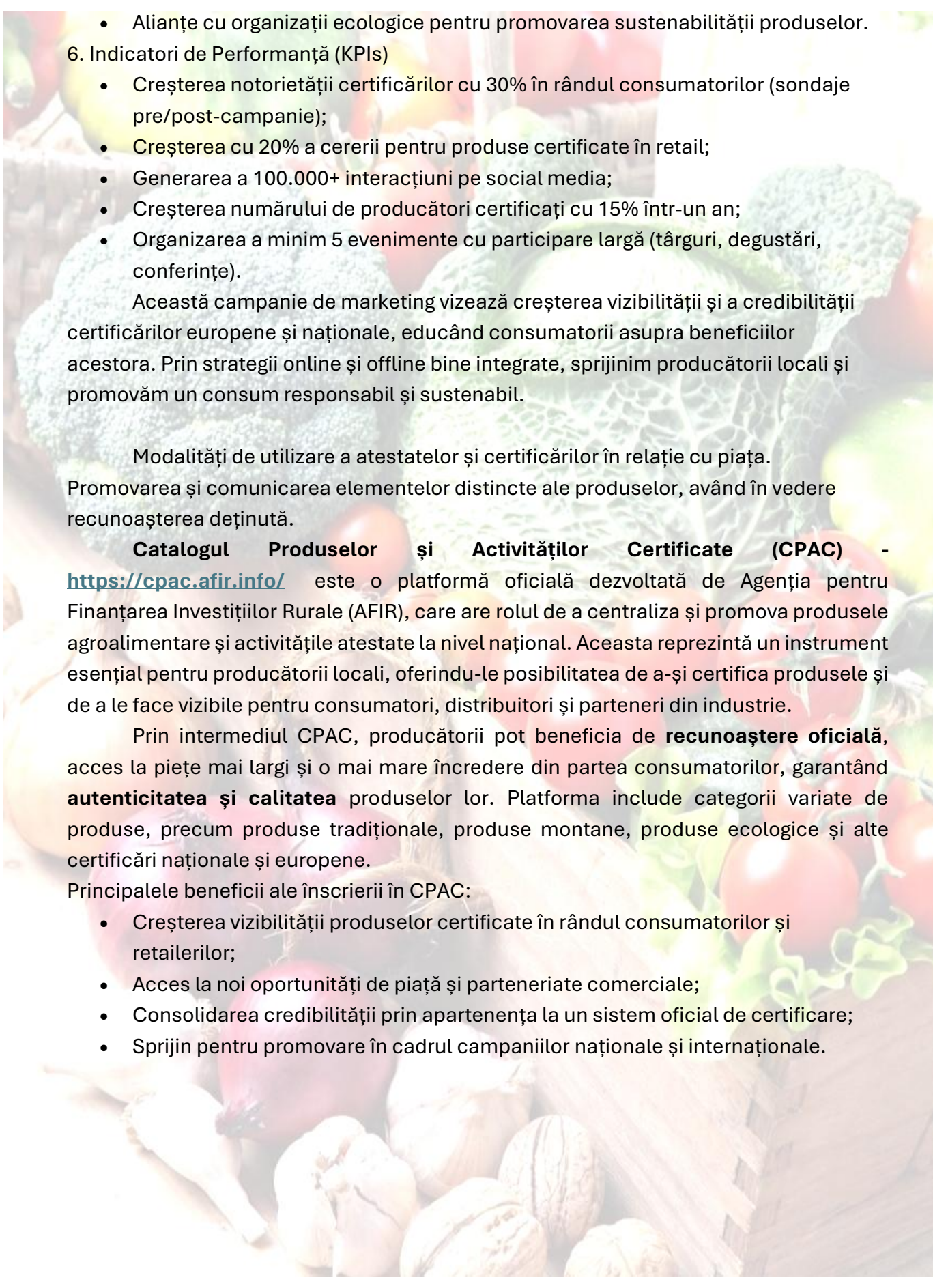
- Social Media (Facebook, Instagram, TikTok, YouTube):
 - Postări educative despre certificări și beneficiile acestora;
 - Clipuri video cu producători locali și procesul de certificare;
 - Influenceri din domeniul culinar promovând produsele atestate.
- Website dedicat:
 - Secțiune cu certificările europene și naționale;
 - Hartă interactivă cu producători locali certificați;
 - Blog cu rețete tradiționale folosind produse certificate.
- Campanii PPC (Google Ads, Facebook Ads)
 - Targetare geografică pentru promovarea produselor locale;
 - Anunțuri direcționate spre consumatorii interesați de produse premium.

4.2. Promovare Offline

- Evenimente și târguri gastronomice
 - Standuri cu produse certificate;
 - Degustări ghidate de experți culinari;
 - Demonstrații culinare cu bucătari celebri.
- Etichetare vizibilă în magazine
 - Rafturi dedicate produselor certificate;
 - Materiale informative despre certificări lângă produsele din magazine.
- Campanii educaționale în școli și universități
 - Ateliere despre certificările produselor agroalimentare;
 - Pachete de informare pentru elevi și studenți.

5. Parteneriate Strategice

- Colaborare cu supermarketuri și magazine specializate pentru a crea secțiuni speciale pentru produse certificate;
- Parteneriate cu influenceri culinari și bloggeri pentru recenzii și promovare autentică;
- Sprijin din partea autorităților publice pentru educație și campanii de informare;
- Colaborare cu HoReCa pentru includerea produselor certificate în meniuri speciale;

-
- Alianțe cu organizații ecologice pentru promovarea sustenabilității produselor.

6. Indicatori de Performanță (KPIs)

- Creșterea notorietății certificărilor cu 30% în rândul consumatorilor (sondaje pre/post-campanie);
- Creșterea cu 20% a cererii pentru produse certificate în retail;
- Generarea a 100.000+ interacțiuni pe social media;
- Creșterea numărului de producători certificați cu 15% într-un an;
- Organizarea a minim 5 evenimente cu participare largă (târguri, degustări, conferințe).

Această campanie de marketing vizează creșterea vizibilității și a credibilității certificărilor europene și naționale, educând consumatorii asupra beneficiilor acestora. Prin strategii online și offline bine integrate, sprijinim producătorii locali și promovăm un consum responsabil și sustenabil.

Modalități de utilizare a atestatelor și certificărilor în relație cu piața. Promovarea și comunicarea elementelor distincte ale produselor, având în vedere recunoașterea deținută.

Catalogul Produselor și Activităților Certificate (CPAC) - <https://cpac.afir.info/> este o platformă oficială dezvoltată de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), care are rolul de a centraliza și promova produsele agroalimentare și activitățile atestate la nivel național. Aceasta reprezintă un instrument esențial pentru producătorii locali, oferindu-le posibilitatea de a-și certifica produsele și de a le face vizibile pentru consumatori, distribuitori și parteneri din industrie.

Prin intermediul CPAC, producătorii pot beneficia de **recunoaștere oficială**, acces la piețe mai largi și o mai mare încredere din partea consumatorilor, garantând **autenticitatea și calitatea** produselor lor. Platforma include categorii variate de produse, precum produse tradiționale, produse montane, produse ecologice și alte certificări naționale și europene.

Principalele beneficii ale înscrierii în CPAC:

- Creșterea vizibilității produselor certificate în rândul consumatorilor și retailerilor;
- Acces la noi oportunități de piață și parteneriate comerciale;
- Consolidarea credibilității prin apartenența la un sistem oficial de certificare;
- Sprijin pentru promovare în cadrul campaniilor naționale și internaționale.

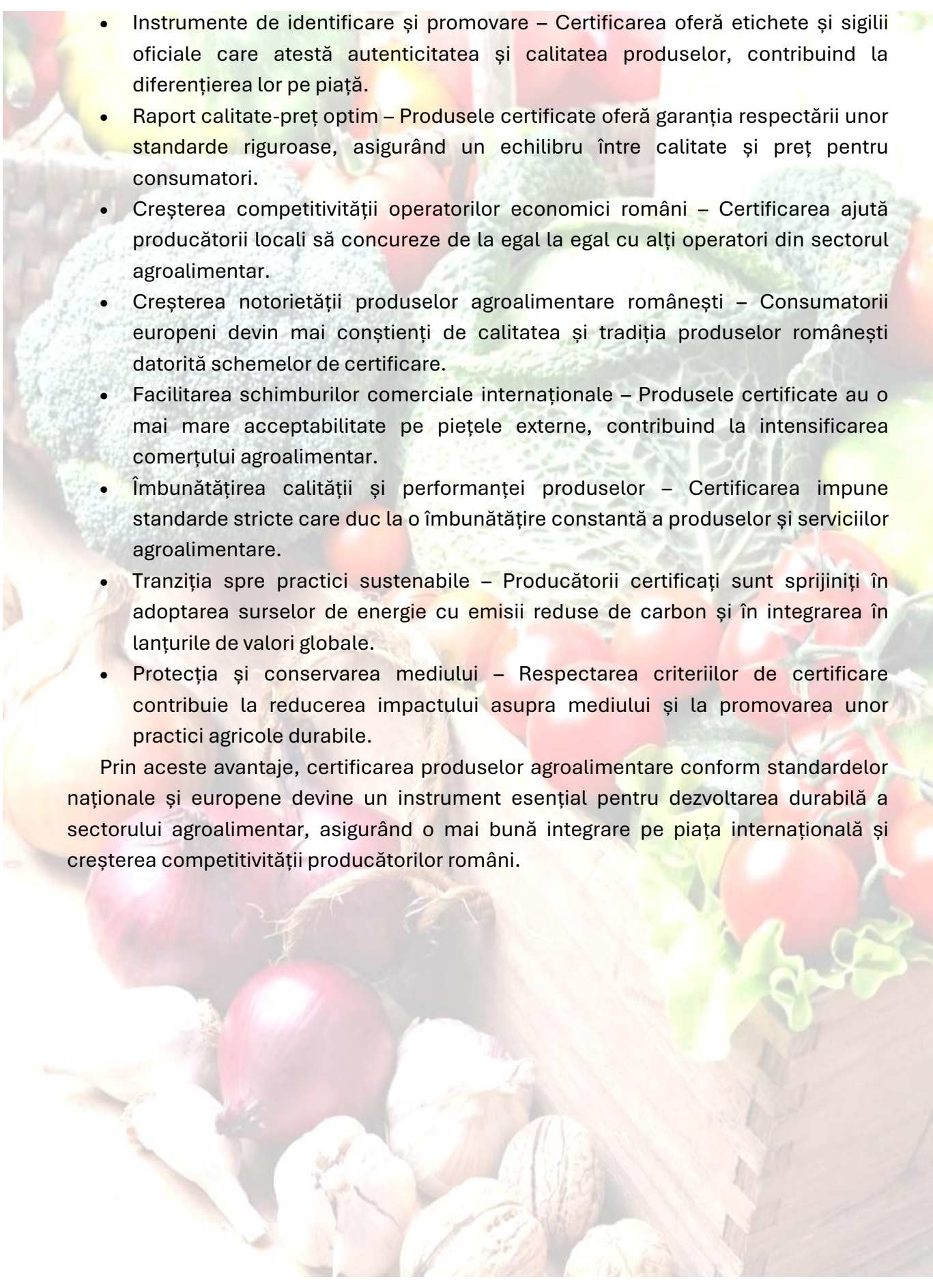
Producătorii pot accesa platforma la adresa cpac.afir.info, unde se pot înregistra și încărca detaliile produselor lor, contribuind astfel la dezvoltarea unui sistem alimentar sustenabil și transparent.

The screenshot displays the CPAC platform interface. At the top, a navigation bar includes links for 'Catalogul Produselor și Activităților Certificate', 'MANUALE UTILIZARE', 'LISTA PRODUSE', 'HARTĂ PRODUCĂTORI', and 'CONECTARE'. A central banner features a food image and a call to action: 'Înregistrați-vă în portal pentru a putea administra dosarele de autorizare produse și pentru a autoriza produse noi'. Below this, a section titled 'Aplicația CPAC pentru telefon.' describes the app's features: direct access to authentic Romanian producers, product listing, GPS map of producers, direct contact, and QR code scanning. It provides download links for the App Store and Google Play, each with a QR code. To the right, a smartphone displays the app's interface. A 'Statistici' (Statistics) section at the bottom shows '1697 producatori înregistrați' (1697 registered producers) and '4949 produse atestate' (4949 certified products). The footer contains the text 'CPAC 20164 Production'.

Certificarea produselor agroalimentare conform schemelor de calitate naționale și europene reprezintă un element esențial pentru recunoașterea valorii și specificității acestora. Aceasta oferă producătorilor multiple avantaje economice, comerciale și de sustenabilitate, facilitând accesul la piețe extinse și consolidând încrederea consumatorilor.

Principalele beneficii:

- Acces extins la piețele europene și internaționale – Certificarea facilitează recunoașterea oficială a produselor și elimină barierele comerciale, permițând producătorilor să intre pe piețe externe cu cerințe stricte.
- Eligibilitate pentru accesarea fondurilor europene – Producătorii certificați pot beneficia de finanțare prin diverse programe de sprijin destinate agriculturii și industriei alimentare.
- Participare la campaniile de promovare ale Comisiei Europene – Prin programul „Enjoy, it’s from Europe”, produsele certificate pot fi promovate la nivel internațional, sporind vizibilitatea acestora.

-
- Instrumente de identificare și promovare – Certificarea oferă etichete și sigilii oficiale care atestă autenticitatea și calitatea produselor, contribuind la diferențierea lor pe piață.
 - Raport calitate-preț optim – Produsele certificate oferă garanția respectării unor standarde riguroase, asigurând un echilibru între calitate și preț pentru consumatori.
 - Creșterea competitivității operatorilor economici români – Certificarea ajută producătorii locali să concureze de la egal la egal cu alți operatori din sectorul agroalimentar.
 - Creșterea notorietății produselor agroalimentare românești – Consumatorii europeni devin mai conștienți de calitatea și tradiția produselor românești datorită schemelor de certificare.
 - Facilitarea schimburilor comerciale internaționale – Produsele certificate au o mai mare acceptabilitate pe piețele externe, contribuind la intensificarea comerțului agroalimentar.
 - Îmbunătățirea calității și performanței produselor – Certificarea impune standarde stricte care duc la o îmbunătățire constantă a produselor și serviciilor agroalimentare.
 - Tranziția spre practici sustenabile – Producătorii certificați sunt sprijiniți în adoptarea surselor de energie cu emisii reduse de carbon și în integrarea în lanțurile de valori globale.
 - Protecția și conservarea mediului – Respectarea criteriilor de certificare contribuie la reducerea impactului asupra mediului și la promovarea unor practici agricole durabile.

Prin aceste avantaje, certificarea produselor agroalimentare conform standardelor naționale și europene devine un instrument esențial pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar, asigurând o mai bună integrare pe piața internațională și creșterea competitivității producătorilor români.

Capitolul 2: Asocierea în Cooperative Agricole

2.1. Ce este o cooperativă agricolă?

1.1. Cadrul Legal privind organizarea cooperativelor agricole:

Cooperativa agricolă reprezintă o asociație autonomă de persoane fizice și/sau juridice, după caz, persoană juridică de drept privat, constituită pe baza consimțământului liber exprimat de părți, în scopul promovării intereselor membrilor cooperatori, în conformitate cu principiile cooperatiste, care se organizează și funcționează potrivit prevederilor Legii 566/2004.

Cooperativele sunt de două tipuri:

- Cooperative de gradul 1 – constituite doar din persoane fizice.
- Cooperative de gradul 2 – constituite din persoane fizice și juridice, sau doar din persoane juridice.

Scopul cooperativelor, conform definiției legale este acela de a derula o activitate economică, tehnică și / sau socială în interesul privat al membrilor săi.

Cooperația agricolă cuprinde cooperative, entități juridice pe domenii și ramuri de activitate, cum ar fi:

a) cooperative agricole de servicii, care asigură în sistem cooperativ serviciile pentru micii producători; Aceste servicii pot să fie adresate atât membrilor cât și prestate către terți, precum diverse lucrări agricole, realizate de cooperativă contra cost.

b) cooperative agricole de achiziții și vânzări, care organizează atât cumpărările de materiale și de mijloace tehnice necesare producției agricole, cât și vânzările produselor agricole; Aceste cooperative se concentrează pe obținerea de prețuri scăzute la achiziții și prețuri avantajoase la vânzare. În acest fel, există un câștig din ambele perspective.

c) cooperative agricole de procesare a produselor agricole, care asigură produse tipice, de marcă, cu prezență permanentă; Acest tip de cooperative lucrează pentru dezvoltarea de produse cu valoarea adăugată.

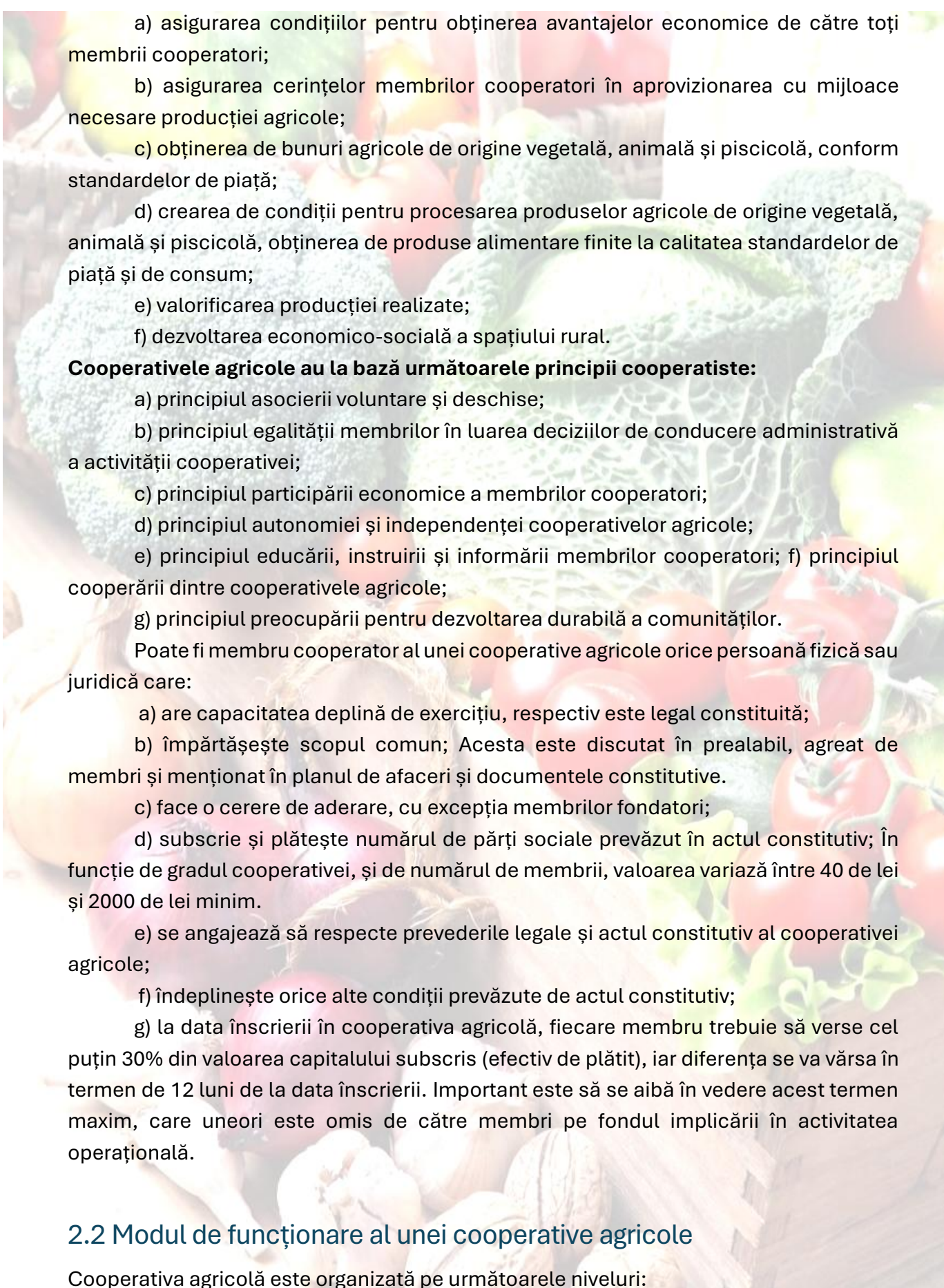
d) cooperative agricole manufacturiere și de mică industrie în agricultură; Această activitate este prestată atât pentru membri cât și pentru alți clienți.

e) cooperative agricole de exploatare și gestionare a terenurilor agricole, silvice, piscicole și a efectivelor de animale;

f) cooperative agricole pentru finanțare, asistență mutuală și asigurare agricolă;

g) cooperative agricole de tipurile mai sus menționate și de alte tipuri care se vor constitui cu respectarea dispozițiilor legii 566/2004.

Cooperativa agricolă desfășoară activități comerciale, fiind producătoare de bunuri și de servicii în agricultură, urmărind în acest scop:

-
- a) asigurarea condițiilor pentru obținerea avantajelor economice de către toți membrii cooperatori;
 - b) asigurarea cerințelor membrilor cooperatori în aprovizionarea cu mijloace necesare producției agricole;
 - c) obținerea de bunuri agricole de origine vegetală, animală și piscicolă, conform standardelor de piață;
 - d) crearea de condiții pentru procesarea produselor agricole de origine vegetală, animală și piscicolă, obținerea de produse alimentare finite la calitatea standardelor de piață și de consum;
 - e) valorificarea producției realizate;
 - f) dezvoltarea economico-socială a spațiului rural.

Cooperativele agricole au la bază următoarele principii cooperatiste:

- a) principiul asocierii voluntare și deschise;
- b) principiul egalității membrilor în luarea deciziilor de conducere administrativă a activității cooperativei;
- c) principiul participării economice a membrilor cooperatori;
- d) principiul autonomiei și independenței cooperativelor agricole;
- e) principiul educării, instruirii și informării membrilor cooperatori; f) principiul cooperării dintre cooperativele agricole;
- g) principiul preocupării pentru dezvoltarea durabilă a comunităților.

Poate fi membru cooperador al unei cooperative agricole orice persoană fizică sau juridică care:

- a) are capacitatea deplină de exercițiu, respectiv este legal constituită;
- b) împărtășește scopul comun; Acesta este discutat în prealabil, agreeat de membri și menționat în planul de afaceri și documentele constitutive.
- c) face o cerere de aderare, cu excepția membrilor fondatori;
- d) subscrie și plătește numărul de părți sociale prevăzut în actul constitutiv; În funcție de gradul cooperativei, și de numărul de membri, valoarea variază între 40 de lei și 2000 de lei minim.
- e) se angajează să respecte prevederile legale și actul constitutiv al cooperativei agricole;
- f) îndeplinește orice alte condiții prevăzute de actul constitutiv;
- g) la data înscrierii în cooperativa agricolă, fiecare membru trebuie să verse cel puțin 30% din valoarea capitalului subscris (efectiv de plătit), iar diferența se va vărsa în termen de 12 luni de la data înscrierii. Important este să se aibă în vedere acest termen maxim, care uneori este omis de către membri pe fondul implicării în activitatea operațională.

2.2 Modul de funcționare al unei cooperative agricole

Cooperativa agricolă este organizată pe următoarele niveluri:

Adunarea Generală:

a) aprobă situația financiară anuală, bugetul de venituri și cheltuieli, repartizează profitul net sau acoperirea pierderilor, precum și descărcarea de gestiune a consiliului de administrație;

b) aprobă structura organizatorică și funcțiile de conducere, condițiile de alegere, revocare și demitere a persoanelor cu funcții de conducere, precum și limitele în care acestea își exercită atribuțiile;

c) aprobă și modifică statutul, înscrierea, excluderea membrilor din cooperativa agricolă, precum și contestațiile celor cărora li s-a respins înscrierea sau ale celor excluși;

d) alege reprezentanții delegați la adunările generale ale uniunilor de ramură sau uniunii centrale, stabilește indemnizațiile membrilor consiliului de administrație și cenzorilor, înlocuirea sau sancționarea administratorilor, modificarea și completarea obiectului de activitate al cooperativei agricole;

e) aprobă constituirea sau majorarea cotei minime de rezervă, precum și modul de utilizare a rezervei statutare;

f) alege organele de conducere și cenzorii;

g) numește, atunci când legea o cere, un verificator și/sau un auditor intern;

h) adoptă orice alte decizii rezervate adunării generale ordinare prin statut.

Administrarea cooperativelor agricole este asigurată de către consiliul de administrație.

Consiliul de administrație este constituit dintr-un număr impar de membri, dar nu mai puțin de 3 membri, care se aleg prin vot secret de adunarea generală pe o perioadă de 4 ani, în condițiile prevăzute de statut.

Primii administratori sunt aleși de membrii fondatori. (2) Consiliul de administrație se întrunește lunar, se convoacă de către președinte și adoptă decizii prin vot în prezența a două treimi din numărul membrilor săi.

Consiliul de administrație are următoarele atribuții:

a) asigură respectarea statutului și ducerea la îndeplinire a hotărârilor adunării generale;

b) prezintă spre aprobare adunării generale programul anual privind activitatea economico-financiară și bugetul de venituri și cheltuieli;

c) analizează trimestrial activitatea economică și financiară a cooperativei agricole;

d) stabilește numărul și structura personalului angajat al cooperativei agricole;

e) angajează și demite membrii conducerii executive;

f) organizează acțiuni de cooperare cu alte cooperative, cu aprobarea adunării generale;

g) pune la dispoziție cenzorilor mijloacele necesare exercitării atribuțiilor ce le revin;

h) prezintă adunării generale, la finele execuției financiare, raportul anual de activitate și raportul de gestiune.

Important (!):

Membrii consiliului de administrație nu pot fi salariați în cooperative agricole. Aceștia vor primi o indemnizație stabilită de adunarea generală, în condițiile legii.

Din consiliul de administrație nu pot face parte în același timp soțul/soția, precum și rudele și afinii membrilor până la gradul al treilea inclusiv.

Membrii consiliului de administrație nu pot fi asociați, acționari, administratori, directori executivi și cenzori în societățile comerciale care au același obiect de activitate cu al cooperativei agricole.

Directorul executiv:

Consiliul de administrație numește un director executiv.

Directorul executiv își exercită atribuțiile sub îndrumarea consiliului de administrație și are calitatea de salariat al cooperativei agricole.

Soțul, soția, rudele, precum și afinii administratorului nu pot deține funcția de director executiv în cadrul aceleiași cooperative agricole.

Administratorii răspund solidar față de cooperativa agricolă pentru:

- a) realizarea vărsămintelor efectuate de către membrii cooperatori;
- b) existența registrelor cerute de lege și ținerea corectă a acestora;
- c) existența reală a excedentului și modul de repartizare a acestuia;
- d) gospodărirea judicioasă și eficientă a patrimoniului cooperativei agricole;
- e) îndeplinirea îndatoririlor pe care legea și actul constitutiv le impun și care nu au caracterul unor obligații speciale sau personale.

Administratorii răspund solidar cu predecesorii lor dacă au cunoștințe despre neregularitățile săvârșite de aceștia și nu informează despre această situație cenzorii sau adunarea generală.

Administratorul care are într-o anumită operațiune, direct sau indirect, interese contrare cooperativei agricole trebuie să înștiințeze adunarea generală și pe ceilalți administratori și să nu ia parte la nici o hotărâre privitoare la acea operațiune.

Aceeași obligație o are administratorul și în cazul în care, într-o anumită operațiune, știe că sunt interesate soția/soțul, rudele sau afinii până la gradul al treilea inclusiv.

Administratorul care nu a respectat prevederile alin. (1) va răspunde de daunele ce au rezultat pentru cooperativa agricolă.

Acționarea în justiție pentru pagubele cauzate de administratorii cooperativei agricole se hotărăște de adunarea generală. Din momentul în care adunarea generală a hotărât să pornească acțiunea judiciară, mandatul administratorilor încetează de drept, iar adunarea generală va proceda la înlocuirea acestora.

Răspunderea administratorilor nu încetează o dată cu aprobarea situației financiare anuale și nici prin descărcarea de gestiune dată anual de adunarea generală.

Președintele consiliului de administrație al cooperativei agricole nu este salariat. El poate fi remunerat potrivit hotărârii adunării generale.

Atribuțiile președintelui consiliului de administrație sunt stabilite prin statut. Consiliul de administrație poate să-i delege președintelui o parte din atribuțiile proprii.

Cenzorii:

Adunarea generală ordinară alege, o dată la 4 ani, de regulă dintre persoanele care nu au calitatea de membru cooperativ, unul până la 3 cenzori titulari și unul până la 3 cenzori supleanți.

Nu pot fi aleși cenzori, iar dacă totuși au fost aleși, decad din mandatul lor, salariații cooperativei agricole, precum și soții/soțiile administratorilor și rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv.

În caz de vacanță, cenzorii supleanți, în ordinea vârstei, îi înlocuiesc pe cei titulari. Dacă nici cu supleanți nu se poate completa numărul, cenzorii rămași pot coopta unul dintre membrii cooperativei agricole, până la aprobarea lui de către adunarea generală.

Expertul contabil sau contabilul autorizat care nu este membru al cooperativei agricole își poate exercita activitatea în calitate de persoană fizică sau juridică.

În condițiile legii, cel puțin un cenzor trebuie să fie expert contabil sau contabil autorizat, ales dintre membrii Corpului experților contabili și contabililor autorizați din România.

Cenzorii au următoarele atribuții principale:

a) examinează, cel puțin la fiecare 3 luni, registrele cooperativei agricole pentru a lua cunoștință despre operațiunile financiare și certifică dacă documentele sunt întocmite potrivit normelor legale;

b) supraveghează și verifică gestiunea cooperativei agricole, precum și ținerea corectă și cu regularitate a registrelor, legalitatea întocmirii situației financiare anuale și a contului de profit și pierdere;

c) fac inopinat controlul casieriei, cel puțin o dată pe lună;

d) verifică, cel puțin o dată pe trimestru, cu ajutorul registrelor, situația părților sociale, existența titlurilor sau valorilor depuse în păstrarea cooperativei agricole;

e) verifică îndeplinirea condițiilor cerute pentru prezența membrilor cooperatori la adunarea generală;

f) certifică situația financiară anuală și întocmesc raportul propriu cu cel puțin 10 zile înainte de data ținerii adunării generale;

g) supraveghează operațiunile de lichidare a cooperativei agricole;

h) participă la toate adunările generale și veghează dacă dispozițiile legale ale actului constitutiv și ale statutului sunt respectate de către administratori;

i) participă la ședințele administratorilor;

j) verifică și constată depunerea garanției de către administratori.

Cenzorii deliberază, iar constatările vor fi consemnate într-un registru special. Controlul poate fi făcut de fiecare cenzor în parte. Cenzorii răspund solidar față de cooperativa agricolă de modul în care își îndeplinesc mandatul. Cenzorii sunt obligați, la cel mult o lună de la alegerea lor, să depună o garanție la nivelul a jumătate din cea stabilită pentru administratori. Cenzorii pot fi remunerați cu o indemnizație fixă stabilită de adunarea generală. Mandatul cenzorului încetează prin demisie, revocare sau deces. Revocarea cenzorilor se face de adunarea generală, conform prevederilor statutului.

Avantajele asocierii în cooperative agricole

Avantajele asocierii în cooperative agricole se împart în 4 categorii:

1. Avantaje economice

Acces mai facil la finanțare – cooperativele pot obține mai ușor **credite, subvenții și finanțări din fonduri europene sau naționale**. Acest avantaj este dat de următoarele argumente:

A) **Cooperativele au un număr mai mare de membri**, ceea ce asigură o diversificare a riscurilor (dacă un membru are dificultăți financiare, ceilalți pot compensa). Aceste riscuri vin atât din activitatea operațională zilnic, ce este supusă la o serie de modificări greu de anticipat, cât și din posibilele schimbări planificate de fermieri precum schimbarea culturilor, decizia de a schimba domeniul de activitate, decizia de a extinde sau restrânge activitatea agricolă.

B) **Planurile de afaceri ale cooperativelor sunt mai solide**, având mai multe surse de venit și un management mai bine organizat, ceea ce le face mai atractive pentru bănci și investitori. Pe fondul faptului că există o serie de elemente care reglează managementul și controlul – implicarea mai multor persoane și perspective, relația dintre consiliu de administrație și adunarea generală, existența cenzorului și a atribuțiilor acestuia de control și monitorizare, există numeroase precondiții care securizează existența unei organizări mai bune.

Cooperativele agricole nu depind de o singură sursă de venit, ceea ce le face mai rezistente la riscuri economice și climatice. Spre deosebire de inițiativele individuale, în cadrul cooperativelor se pot organiza activități mai complexe, atribuțiile putând fi împărțite între membri. Printre principalele fluxuri de venit se numără:

- **Producția și vânzarea de produse agricole** (ex. cereale, legume, fructe, lactate, carne).
- **Servicii agricole** (ex. închirierea de echipamente, prelucrarea produselor pentru membrii săi, servicii de ambalare, etichetare, transport, asistență juridică, management și reprezentare etc.).

-
- **Procesarea produselor** – adăugarea de valoare prin producerea de produse finite (ex. brânzeturi, conserve, sucuri). Acest aspect este unul dintre cele mai importante, deoarece în România și în GAL Crișul Negru, avem această nevoie de procesare în sistem colectiv.
 - **Aprovizionarea în comun** – cumpărarea și vânzarea de inputuri agricole (semințe, îngrășăminte, utilaje).
 - **Acces la subvenții și finanțări europene** (ex. Planul Național Strategic – pe activități de marketing colectiv – brand comun pentru produse, vânzări directe sau online.

Această diversificare a veniturilor reduce dependența de o singură activitate și face ca planul de afaceri să fie mai robust și mai puțin vulnerabil la fluctuațiile pieței.

C) Management mai bine organizat determinat de următoarele elemente:

a) Structură de conducere clară

Cooperativele au Consilii de Administrație și adunări generale, ceea ce asigură o decizie colectivă și o mai bună planificare strategică. Spre deosebire de fermele individuale, unde deciziile sunt luate de un singur fermier, cooperativele beneficiază de consultanță și expertiză comună, rețele de furnizori și colaboratori extinse, ale tuturor membrilor și acces facil la experți ce pot asigura servicii pentru toți, la prețuri mai avantajoase pentru fiecare.

b) Planificare economică pe termen lung

Cooperativele pot dezvolta strategii pe termen lung, fundamentate în cantitățile de produse ale tuturor membrilor cooperatori, ceea ce demonstrează stabilitate și fiabilitate pentru bănci și investitori. Pot negocia contracte pe termen lung cu furnizori și cumpărători, asigurând venituri stabile, prețuri mai mici la inputuri și mai avantajoase pentru membrii la vânzare.

c) Utilizarea eficientă a resurselor

Cooperativele pot reduce costurile prin achiziții în volum mare și prin utilizarea comună a echipamentelor. Un exemplu este dat de cooperativele active în domeniul depozitării în condiții de temperatură și umiditate controlată legume și fructe. Costurile utilizării acestor depozite sunt distribuite, în mod proporțional pe fermieri, generând în acest fel o presiune mai mică pe fiecare fermă.

3. Capacitate mai mare de accesare a creditelor

Băncile și investitorii analizează rata de risc atunci când acordă împrumuturi. Cooperativele sunt mai atractive pentru finanțatori deoarece: a) Veniturile sunt mai stabile datorită numărului mare de membri și a activităților diversificate. b) Riscurile sunt împărțite între mai mulți membri, reducând impactul unui eventual eșec; c) Existența unui patrimoniu colectiv (terenuri, clădiri, echipamente) poate fi folosită ca

garanție pentru credite. Accesul la subvenții din Pilonul I al PNS al fermierilor, le oferă o bonitate financiară suplimentară, făcându-le mai sigure pentru bănci.

Exemplu de credit, oferit pentru cooperative (program privat a unei bănci din România, activ în 2025):

- garanții FGCR de până la 90% din valoarea creditelor;
- Pentru credit de investiții (ROBOR 3M + 1,50%), pentru finanțarea activității curente ROBOR 3M + 1,90%;
- Nu plătești comisioanele de analiză dosar, de acordare, de gestiune și de rambursare anticipată;

Rezumat credit de investiții:

- Credite investiții RURAL Plus
- Rata dobânzii: ROBOR 3M + 1,50%
- Comisioane: ZERO comision de analiză, ZERO comision de acordare, ZERO comision de gestiune, ZERO comision de rambursare anticipată
- Perioade de creditare: maximum 72 luni, inclusiv perioada de grație, fără posibilitate de prelungire.

Suma maximă:

- 10 milioane lei pentru creditele de investiții
- Pentru sectoarele agriculturii primare, pescuitului și acvaculturii, valoarea maximă cumulată a finanțărilor care pot fi acordate nu poate depăși 5 milioane lei.

Cheltuieli eligibile

- achiziție de echipamente/mașini/utilaje/mijloace de transport/alte mijloace fixe inclusiv TVA;
- achiziție de active necorporale aferente investiției software/licențe programe/brevete inclusiv TVA;
- achiziție de spațiu de producție/servicii/comercial/terenuri pentru construcție/agricultura inclusiv TVA;
- construcție de spații de producție/servicii/spații comerciale;
- cheltuieli de reparații capitale, modernizări spații de lucru/sedii/puncte de lucru;
- alte cheltuieli aferente planului de investiție inclusiv TVA.
- active biologice productive, inclusive TVA.
- achiziție de părți sociale și acțiuni.
- CHELTUIELI DE REFINANȚARE a creditelor investiții

Credite activitate curentă RURAL PLUS

Tipuri finanțare: linie de credit, credit capital de lucru.

Rata dobânzii: ROBOR 3M+ 1,90%. Comisioane: ZERO comision de analiză, ZERO comision de acordare, ZERO comision de gestiune, ZERO comision de rambursare anticipată.

Perioade de creditare: 36 luni, fără posibilitate prelungire

Suma maximă: 5 milioane de lei. Vezi secțiune informații utile: sumă maximă finanțări/beneficiar.

Cheltuieli eligibile:

- cheltuieli de aprovizionare/producție/desfacere;
- cheltuieli de executare de lucrări și/sau de prestare de servicii
- cheltuieli de constituire/prelucrare/valorificare de stocuri;
- cheltuieli de întreținere, reparații curente spații de lucru/sedii/puncte de lucru;
- alte tipuri de cheltuieli necesare desfășurării activității curente;
- cheltuieli cu salarii și asimilate;
- cheltuieli cu chirii/utilități; plata impozitelor/ taxelor/ contribuția/ alte sume datorate bugetului general consolidat;
- alte costuri de operare,
- active biologice de natura stocurilor și produse agricole, precum și cheltuieli privind activele biologice de natura stocurilor și produse agricole,
- Cheltuieli de refinanțarea altor credite pentru finanțarea capitalului de lucru.

Despre FGCR: Fondul de Garantare a Creditului Rural – IFN SA are ca obiect de activitate asumarea de angajamente de garantare și emiterea de garanții, inclusiv pe seama fondurilor publice puse la dispoziție în principal de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în scopul realizării producției agricole și piscicole de către fermieri și procesatorii de produse agricole, a investițiilor în agricultură, acvacultură precum și implementarea proiectelor cofinanțate din Programul Național de Dezvoltare Rurală și Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime.

1. Imagine și reputație mai bună

Cooperativele sunt percepute ca entități stabile, ceea ce le crește credibilitatea în fața finanțatorilor. Partenerii de afaceri preferă să lucreze cu organizații bine structurate, având garanții și contracte pe termen lung. Instituțiile financiare văd cooperativele ca fiind mai stabile decât fermele individuale, având garanții mai mari și posibilitatea de a derula proiecte mai ample.

În România, reputația Cooperativelor agricole a variat, influențată fiind și de istoria recentă a organizării colectivistice a agriculturii înainte de 1989. Cooperativele moderne, organizate pe regulile capitaliste, nu preiau regulile privind transferul proprietății asupra activelor de producție (terenuri, echipamente) de la fermieri la cooperativă, aspect esențial pentru a înțelege diferența substanțială între formele moderne de asociere și formele existente în perioada comunistă.

În prezent, formele susținute prin Legea 566/2004 sunt mai apropiate de societățile pe acțiuni și srl-uri, decât de cele existente în perioada comunistă.

2.3. Facilități fiscale pentru cooperative

FACILITATEA nr. 1¹⁰

Baza legală: Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, modificată și completată prin Legea nr. 21/2019 și Legea nr. 265/2020 - art. 76, alin. (1), lit. a) :

(1) Activitatea cooperativelor agricole beneficiază de următoarele măsuri, care constituie derogări de la prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare:

a) **scutirea de la plata impozitului pe profit** a cooperativelor agricole care procesează produsele agricole și/sau care produc/comercializează material genetic și/sau au activitate de creștere și/sau activitate de reproducție, astfel: pentru primii 5 ani de la data intrării în producție, în cazul celor nou înființate și pentru o perioadă de 5 ani începând cu luna următoare intrării în vigoare a prezentei legi, pentru cele deja înființate; Completare: ”pentru primii 5 ani de la începerea desfășurării activității în cazul celor nou-înființate și pentru o perioadă de 5 ani pentru cele deja înființate, care au realizat la data de 31 decembrie a anului calendaristic precedent o cifră de afaceri anuală netă de până la 10.000.000 euro, cursul de schimb fiind cel valabil la încheierea exercițiului financiar în care s-a realizat cifra de afaceri;”

Precizări : Cooperativele agricole care realizează activitățile specifice prevăzute mai sus sunt beneficiare ale scutirii de la plata impozitului pe profit, corespunzător celor 5 ani. Cota de impozit pe profit = 0% (zero). Pașii de urmat: 1. Se va verifica încadrarea în vectorul fiscal a Cooperativei agricole – în sensul de a fi înregistrată ca plătitoare de impozit pe profit. 2. Se vor întocmi și se vor depune Declarațiile trimestriale/anuale privind impozitul pe profit, unde vor fi găsite rânduri privind calculul și aplicarea scutirii de impozit pe profit aferente. Declarațiile se depun ”cu 0” , indiferent de aceste facilități.

FACILITATEA 2:

Baza legală: Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, modificată și completată prin Legea nr. 21/2019 și Legea nr. 265/2020 - art. 76, alin.(1), lit. c) : (1) Activitatea cooperativelor agricole beneficiază de următoarele măsuri, care constituie derogări de la prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare:

c) **scutirea membrilor de la plata impozitului pe venituri în cazul persoanelor juridice microîntreprinderi și de la plata impozitului pe norma de venit în cazul persoanelor fizice, respectiv persoană fizică, persoană fizică autorizată, întreprindere individuală, întreprindere familială, definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului**

¹⁰ Uniunea de Ramură din sectorul vegetal - [UNCSV- GHID ACCESARE FACILITATI FISCALE COOPERATIVE SI MEMBRI COOPERATOR 08.02.pdf](#)

nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, pentru producția valorificată prin/către cooperativa agricolă;

Cazul 1 – membri cooperatori persoane juridice microîntreprinderi – care datorează impozit pe venituri microîntreprinderi. (PLAFON FISCAL =500.000 EUR)

Situația 1 – considerăm că în vectorul fiscal există înregistrarea de mențiuni privind încadrarea fiscală corectă pentru a putea beneficia în viitor de scutire

Pașii de urmat: 1. Se depune la ANAF - Declarația 100 – trimestrial. 2. Termen = 25 ale lunii următoare trimestrului. 3. Prin calcul - membrii cooperatori - persoane juridice microîntreprinderi vor trebui să scadă din baza de impozitare acele venituri înregistrate din valorificarea (comercializarea) produselor agricole obținute în ferma proprie - prin / către Cooperativa Agricolă, impozitul fiind 0 % (zero). 4. Însă, pentru alte tipuri de venituri impozabile, cum ar fi: veniturile din prestări servicii, veniturile din comerțul cu mărfuri agricole/neagricole ori din valorificarea producției “în afara” Cooperativei Agricole se va datora / plăti impozit pe venit microîntreprinderi.

Situația 2 – recuperarea / compensarea impozitului pe venituri microîntreprinderi plătit în anii trecuți de membrii cooperatori – în conformitate cu facilitățile fiscale prevăzute de Legea nr. 566/ 2004 modificată prin Legea nr. 164/2016 – art 76 alin. a³.

Precizări: scutirea membrilor cooperatori de la plata impozitului pe venituri microîntreprinderi se aplică doar asupra veniturilor înregistrate în evidența contabilă începând cu data de 29 iulie 2016 ca urmare a valorificării producției prin/către Cooperativa Agricolă.

NU se vor lua în calcul și alte tipuri de venit, cum ar fi: veniturile din prestări servicii sau cele obținute din comerțul cu mărfuri agricole/neagricole, ori din valorificarea producției “în afara” Cooperativei agricole. Practic, membrii cooperatori - persoane juridice microîntreprinderi vor trebui SĂ SCADĂ din baza de impozitare veniturile proprii înregistrate din valorificarea (comercializarea) produselor agricole obținute în fermă prin/către Cooperativa Agricolă.

Vom arata în continuare pașii de urmat:

1. Se verifică încadrarea din vectorul fiscal, iar dacă este cazul, se depune la ANAF - Declarația 010 / 700 (de modificare a vectorului fiscal) pentru trecerea la categoria de plătitor de impozit pe venituri microîntreprinderi.

Se depun Declarații rectificative la Declarația 100 – privind impozitul pe venit microîntreprinderi (D.710 este rectificativa), pentru toate perioadele în care s-a plătit acest tip de impozit.

Se depune o Cerere de compensare și se așteaptă primirea unui răspuns din partea ANAF, care poate să dureze cca 15 - 30 zile.

Dacă răspunsul primit din partea ANAF - va fi afirmativ = este în regulă, iar în FIȘA dvs de plătitor se va face regularizarea / compensarea cu alte sume de plată către bugetul de stat.

Ulterior, veți solicita / primi o Notă de Compensare, iar în acest fel se pot recupera / compensa mai repede sumele achitate anterior.

Cazul 2 – membri cooperatori - persoană fizică, persoană fizică autorizată, întreprindere individuală, întreprindere familială, definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016 - care datorează impozit pe norma de venit.

Precizări: 1. Cu toate că a existat baza legală anterioară pentru aplicarea acestei facilități fiscale - în conformitate cu prevederile Legii 164/2016, abia în anul 2018 au fost aduse modificări la Codul Fiscal prin intermediul OUG 25/2018, în sensul introducerii unui mecanism prin intermediul căruia norma de venit să poată fi redusă (echivalentul unei scutiri) de către membrii cooperatori organizați sub forma Întreprinderilor Individuale, Întreprinderilor Familiale și PFA sau PF.

2. Această facilitate fiscală a fost prevăzută la art. 76 alin. a³) din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, modificată prin Legea nr. 164/2016 - iar mecanismul de reducere a impozitului pe norma de venit a fost introdus la art. 107 alin. (9) din Codul Fiscal, urmând să devină operațional prin implementarea Ordinului comun MFP / MADR / MDLPA.

3. Membrii cooperatori (persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale) pot beneficia de facilitatea fiscală prevăzută la art. 76 alin. 1 lit. c) din Legea cooperăției agricole, respectiv, de scutirea de la plata impozitului pe norma de venit aferent activității agricole desfășurate, în măsura în care producția obținută este valorificată prin/către cooperativa agricolă. Membrii cooperatori (PF, PFA, II, IF) asociați în Cooperative Agricole trebuie să urmeze următorii pași:

- completează și depun Declarația unică de venit pentru anul 2022 – rectificativă, în termen de 30 de zile de la data când au survenit modificări, conform instrucțiunilor de completare furnizate de ANAF, până la termenul de 25.05.2023;
- completează și depun Declarația unică de venit 2023 - estimativă, până la termenul de 25.05.2023. A fost adoptată HG nr. 30 / 2019 – pentru adoptarea Metodologiilor de calcul pentru stabilirea normelor de venit utilizate la impunerea veniturilor din activitățile agricole, precum și a Metodologiei de calcul a reducerii normei de venit pentru aplicarea prevederilor referitoare la scutirea de la plata impozitului pe venit prevăzută la art. 76 alin (1) lit. c) din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004.

Facilitatea nr 3:

Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, modificată și completată prin Legea nr. 21/2019 și Legea nr. 265/2020 - art. 76, alin.(1), lit. e) și e1): (1) Activitatea cooperativelor agricole beneficiază de următoarele măsuri, care constituie derogări de la prevederile

Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare: A. e) **scutirea membrilor cooperatori de la plata impozitului pe clădirile și pe terenurile utilizate pentru producția valorificată prin/către cooperativa agricolă, inclusiv pentru bunurile aflate în patrimoniul de afecțaiune al persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016."**

(4) Stabilirea criteriilor și modalităților potrivit cărora membrii cooperatori și cooperativele agricole vor beneficia de scutirile prevăzute la alin. (1) lit. b), e) și e1) se va face prin ordin comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului finanțelor publice și al ministrului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației. Condiții de aplicare: 1.

2. Este în vigoare Ordinul nr. 190 din 12 august 2021 pentru stabilirea criteriilor și modalităților potrivit cărora membrii cooperatori și cooperativele agricole beneficiază de scutirile prevăzute la art. 76 alin. (1) lit. b), e) și e1) din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004 nu se datorează impozit pentru terenurile și clădirile cu destinație agricolă deținute și utilizate de către contribuabilii, membri cooperatori, care au comercializat **minimum 50% din producția obținută în anul fiscal anterior celui pentru care se acordă scutirea prin/către cooperativele agricole definite potrivit Legii nr. 566/2004**, cu modificările și completările ulterioare; terenurile și clădirile cu destinație agricolă la care se face referire la pct. 1 sunt acele categorii de terenuri și clădiri agricole aflate în inventarul/patrimoniul membrilor cooperatori, inclusiv cele aflate în patrimoniul de afecțaiune al persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016; 3.

În cazul terenurilor și clădirilor aflate în coproprietate, scutirea de impozit pentru clădirile utilizate în scopul desfășurării activității agricole se acordă corespunzător cotei-părți din dreptul de proprietate deținute de membrul cooperador care respectă condiția de valorificare prin cooperativă; 4. Terenurile și clădirile utilizate în scopul desfășurării activității agricole sunt prevăzute la art. 4 și 5 din ordinul comun nr.190/12.08.2021.

Beneficiarii acestei facilități sunt persoanele fizice/juridice membre în cooperative **agricole care au comercializat minimum 50% din producția obținută** în anul fiscal anterior celui pentru care se acordă scutirea prin/către cooperativele agricole și depun la primărie în perioada 1 ianuarie–31 martie următoarele documente:

a) cerere către serviciul de taxe și impozite al primăriei de pe raza unde se află terenurile/clădirile împreună cu declarațiile fiscale pentru stabilirea impozitului/taxelor pe teren și clădirile aflate în proprietatea membrului cooperador persoană fizică/juridică;

b) declarația pe propria răspundere întocmită de contribuabilul, membru cooperador, din care să reiasă: totalul cantităților de produse agricole obținută în anul calendaristic anterior celui pentru care se acordă scutirile, cantitățile valorificate de

acesta prin/către cooperativa agricolă în cadrul aceleiași perioade și lista bunurilor cu destinație agricolă care fac obiectul scutirilor

c) adeverința eliberată de către cooperativa agricolă care să ateste calitatea de membru, cantitățile de produse agricole valorificate de către contribuabilul, membru cooperativ, prin/către cooperativa agricolă în anul calendaristic anterior celui pentru care se acordă scutirile, precum și inventarul bunurilor declarate de membru și care fac obiectul scutirilor; * model pentru documentele menționate la lit. a)-c) pot fi furnizate de către UNCSV ([UNCSV – Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor din Sectorul Vegetal](#)).

6. Condiții de aplicare: Organele fiscale locale vor solicita de la direcția pentru agricultură județeană producția medie obținută pe județ din exploatarea terenurilor agricole, a animalelor sau din activități agricole, după caz, care este comparată cu producția vândută prin/către cooperativă, conform adeverinței eliberate în acest sens, **iar dacă se constată îndeplinirea condiției privind valorificarea a minimum 50% din producția agricolă obținută și comercializată prin/către cooperativa agricolă respectivă, se** procedează la acordarea scutirii de la plata impozitului pe clădiri și a impozitului pe teren. Precizare: Membru Cooperativ **trebuie să facă dovada valorificării a minimum 50% din producția agricolă totală obținută**, urmând a obține scutirea de impozit pentru suprafața de teren sau categoriile de clădiri agricole precizate în Ordinul 190/2021, care le deține în proprietate. B. e1) scutirea cooperativelor agricole de la plata impozitului pentru clădirile și terenurile aflate în patrimoniu, utilizate pentru prestarea de servicii către membrii cooperativi; Cooperativele agricole, prevăzute la art. 6 lit. b)-e1) din Legea cooperatiei agricole, beneficiază de scutire de la plata impozitului pe clădirile și pe terenurile aflate în patrimoniu, utilizate pentru prestarea de servicii către membrii cooperativi potrivit art. 76 alin. (1) lit. e1) din aceeași lege, pentru:

a) clădirile/terenurile care au fost utilizate pentru prestarea de servicii către membrii cooperativi, potrivit Legii cooperatiei agricole;

b) clădirile/terenurile aflate în coproprietatea cooperativelor agricole și utilizate în scopul prestării de servicii către membrii cooperativi, corespunzător cotei-părți din dreptul de proprietate deținut de cooperativa agricolă.

1. nu se datorează impozit pentru terenurile și clădirile cu destinație agricolă deținute și utilizate de către cooperativele agricole, care au prestat servicii către membrii cooperativi în anul fiscal anterior, celui pentru care se acordă scutirea, potrivit Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare;

2. terenurile și clădirile cu destinație agricolă la care se face referire la pct. 1 sunt acele categorii de terenuri și clădiri agricole aflate în inventarul/patrimoniul cooperativei agricole;

3. în cazul terenurilor și clădirilor aflate în coproprietate, scutirea de impozit pentru clădirile utilizate în scopul desfășurării activității agricole se acordă corespunzător cotei-părți din dreptul de proprietate deținute de cooperativa agricolă, care prestează servicii către membrii cooperativi;

4. terenurile și clădirile utilizate în scopul desfășurării activității agricole sunt prevăzute la Art.4 și Art. 5 din Ordinul comun nr. 190/12.08.2021.

5. pentru a beneficia de scutirea de la plata impozitului pe clădiri și a impozitului pe teren, cooperativele agricole definite conform art. 6 lit. b) - e1) din Legea cooperăției agricole, transmit organelor fiscale locale o cerere, la care se anexează documentele justificative menționate mai jos, din care să rezulte prestarea de servicii către membrii cooperatori, respectiv:

a) lista membrilor cooperatori înscriși în cooperativa agricolă;

b) declarația pe propria răspundere întocmită de către cooperativa agricolă, din care să reiasă denumirea și valoarea activităților de prestări servicii efectuate de cooperativa agricolă către membri cooperatori precum și lista clădirilor și terenurilor aflate în patrimoniu, utilizate pentru prestarea de servicii către membrii cooperatori, pentru care solicită scutirea;

Facilitate nr 4:

Baza legală: Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, modificată și completată prin Legea nr. 21/2019 și Legea nr. 265/2020 - art. 76, alin. (1), lit. f) : (1) Activitatea cooperativelor agricole beneficiază de următoarele măsuri, care constituie derogări de la prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare: f) **scutirea membrilor cooperativelor agricole de la plata impozitului pe arendă în cazul terenurilor luate în arendă de către cooperativele agricole de la aceștia.**

Beneficiari - condiții de aplicare: 1. Beneficiarii acestei facilități sunt persoanele fizice și/sau juridice proprietari de terenuri agricole, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- sunt membri într-o Cooperativă Agricolă legal constituită și funcțională;
 - au încheiat contracte de arendare a terenurilor agricole între aceștia – în calitate de proprietari – arendatori și Cooperativa Agricolă – în calitate de arendaș;
 - Cooperativa Agricolă este cea care lucrează terenul, îl declară la APIA, înregistrează producția Agricolă obținută și veniturile din comercializarea acesteia, etc;
- Cooperativa Agricolă va înregistra și va plăti ARENDA către proprietarii-arendatori conform contractelor de arendare; Cooperativa Agricolă NU va reține la sursă și NU va plăti impozit pe venituri din arendă(10%) Astfel, membrii cooperatori – proprietari de terenuri agricole, arendate către Cooperativa Agricolă vor fi scutiți de a mai datora / plăti 10% impozit pe venituri din arendă.

2. Avantaje comerciale

Prin acces mai bun la piețe de volum, cooperativele pot asigura o comercializare mai eficientă a produselor agricole, inclusiv pe piețele externe sau pe piețele marilor magazine. Cooperativele deținute de fermieri, pot asigura desfacerea în **sistem de lanț scurt de aprovizionare**, aspect care asigură accesul direct la consumatori și controlul asupra costurilor de marketing în așa fel încât o componentă cât mai substanțială din preț să rămână la fermieri.

Avantajele comerciale punctuale, bazate pe experiențele din România ale cooperativelor agricole, sunt următoarele:

- a) **Asigurarea de consecvență a cererii și a prețurilor**, având în vedere contracte cu actori de piață de dimensiuni mari, cu o capacitate ridicată a menținerii prețurilor; Acest avantaj are un impact direct asupra planificării din fermă a membrului cooperativ, deoarece oferă predictibilitate și încredere.
- b) **Scăderea costurilor asociate activității de marketing**, în comparație cu cele existente la nivel de ferme individuale deoarece acestea pot să fie distribuite, proporțional cu utilizarea, către toți membrii cooperativ: ex: costul achiziției unui tanc de răcire lapte sau costul energiei electrice utilizate pentru tancul de răcire.
- c) **Obținerea de prețuri mai mari, ca o medie anuală**, decât cele obținute în sistem retail (vânzări către en-gros). Acest lucru este confirmat din practica comercială, pe fondul unei stabilități mai ridicate în rândul procesatorilor de talie mai mare și a retailerilor.

3. Avantaje comunitare și sociale

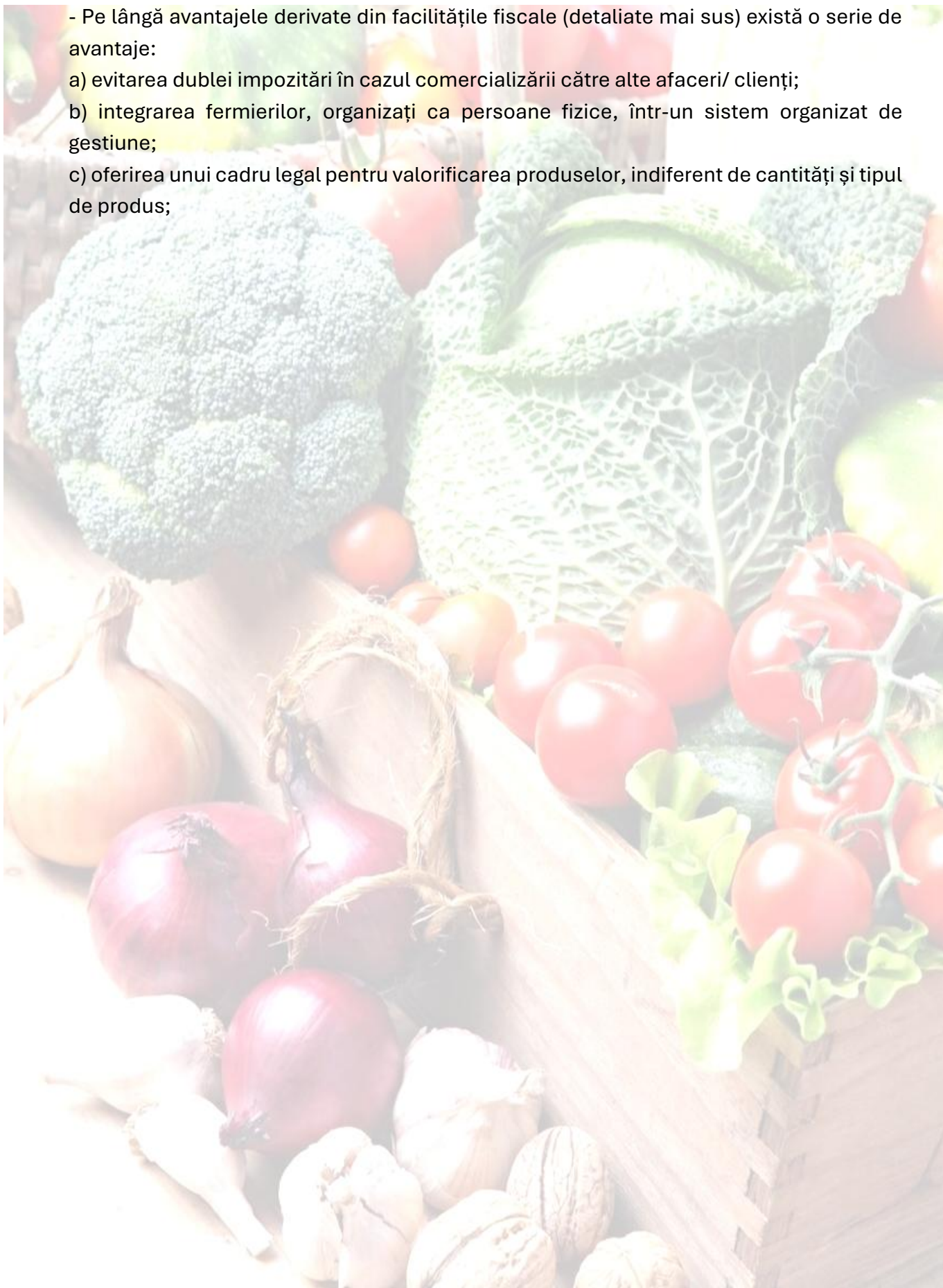
Principalele avantaje comunitare și sociale sunt următoarele:

- Protecția intereselor membrilor – fiecare membru are drepturi egale în luarea deciziilor, indiferent de mărimea contribuției sale. Principiul cooperativist este: "un om un vot, indiferent de părțile sociale deținute".
- Acces la instruire și educație – cooperativele oferă membrilor posibilitatea de a participa la programe de formare profesională, la sesiuni de schimburi de informații și experiențe și la împărtășirea contactelor și conexiunilor fiecărei părți.
- Cooperativele oferă posibilitatea unei dezvoltări comunitare pe orizontală prin crearea de avantaje economice la toți fermierii implicați și la familiile acestora. În acest fel, avantajele economice ale asocierii se răsfrâng către întreaga comunitate și mai departe către furnizorii și angajații fermelor membre.

4. Avantaje juridice

- Pe lângă avantajele derivate din facilitățile fiscale (detaliate mai sus) există o serie de avantaje:

- a) evitarea dublei impozitări în cazul comercializării către alte afaceri/ clienți;
- b) integrarea fermierilor, organizați ca persoane fizice, într-un sistem organizat de gestiune;
- c) oferirea unui cadru legal pentru valorificarea produselor, indiferent de cantități și tipul de produs;

Capitolul 3: Finanțarea certificării produselor și asocierii

3.1. Finanțarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor prin certificări și asociere

Finanțarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale prin promovarea certificărilor și încurajarea asocierii este prezentă în **Planul Național Strategic** prin următoarele tipuri de stimulente:

- 1) **Finanțarea directă a activităților de marketing, promovare și asociere prin măsuri dedicate;**
- 2) **Finanțarea indirectă**, prin încurajarea în proiectele elaborate să se prevadă și activități de certificare, asociere, acestea asigurând atât punctaj suplimentar cât și intensitate mai mare a sprijinului public.

Intervenții directe:

I. Intervenția de dezvoltare rurală – DR 22 – Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole.

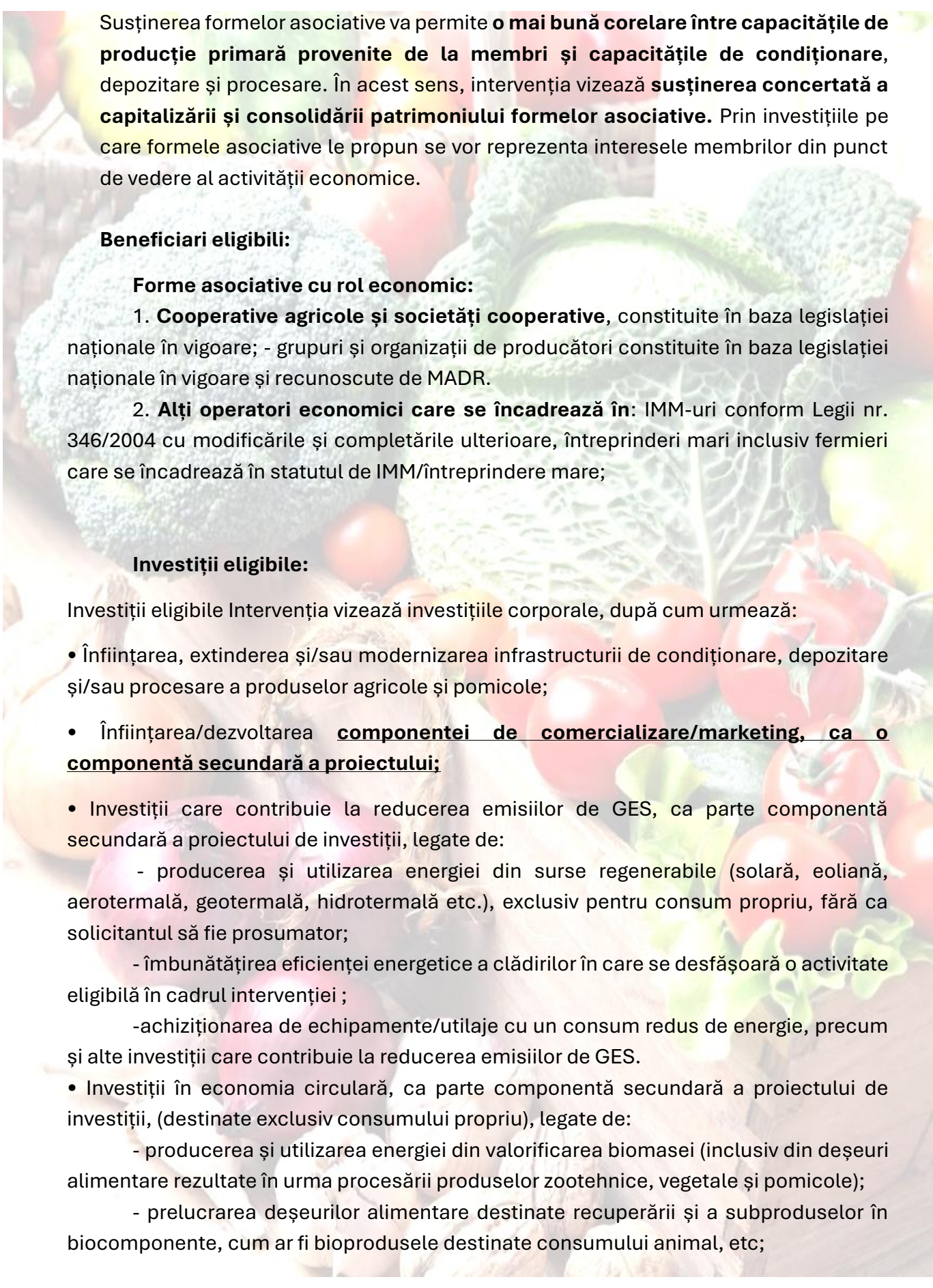
- ✓ Detalii relevante: sunt eligibile investițiile în condiționare, depozitare și procesare;
- ✓ Criterii de selecție: Se vor finanța cu prioritate formele asociative, prin încurajarea utilizării eficiente a produselor secundare rezultate din activități agroalimentare, precum recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, utilizarea biomasei și a reziduurilor organice, prioritizarea sectoarelor unde înregistrăm o balanță comercială negativă.
- ✓ Valoare maximă a sprijinului public – 3 mil euro (modernizare) respectiv – până la 10 milioane de euro (înființare) iar intensitatea sprijinului public este de 65%.

Obiectivele specifice la care contribuie intervenția:

SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare;

SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile;

SO8 Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a egalității de gen, incluzând participarea femeilor la agricultură, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei circulare și a silviculturii sustenabile;

Susținerea formelor asociative va permite o mai bună corelare între capacitățile de producție primară provenite de la membri și capacitățile de condiționare, depozitare și procesare. În acest sens, intervenția vizează **susținerea concertată a capitalizării și consolidării patrimoniului formelor asociative**. Prin investițiile pe care formele asociative le propun se vor reprezenta interesele membrilor din punct de vedere al activității economice.

Beneficiari eligibili:

Forme asociative cu rol economic:

1. **Cooperative agricole și societăți cooperative**, constituite în baza legislației naționale în vigoare; - grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR.

2. **Alți operatori economici care se încadrează în:** IMM-uri conform Legii nr. 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, întreprinderi mari inclusiv fermieri care se încadrează în statutul de IMM/întreprindere mare;

Investiții eligibile:

Investiții eligibile Intervenția vizează investițiile corporale, după cum urmează:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii de condiționare, depozitare și/sau procesare a produselor agricole și pomicole;
- Înființarea/dezvoltarea **componentei de comercializare/marketing, ca o componentă secundară a proiectului;**
- Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES, ca parte componentă secundară a proiectului de investiții, legate de:
 - producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, geotermală, hidrotermală etc.), exclusiv pentru consum propriu, fără ca solicitantul să fie prosumator;
 - îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției ;
 - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES.
- Investiții în economia circulară, ca parte componentă secundară a proiectului de investiții, (destinate exclusiv consumului propriu), legate de:
 - producerea și utilizarea energiei din valorificarea biomasei (inclusiv din deșeuri alimentare rezultate în urma procesării produselor zootehnice, vegetale și pomicole);
 - prelucrarea deșeurilor alimentare destinate recuperării și a subproduselor în biocomponente, cum ar fi bioprodusele destinate consumului animal, etc;

-achiziționarea de echipamente pentru reutilizarea ambalajelor în propriul proces tehnologic.

- Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale în condiționare, procesare, marketing și management, ca parte componentă secundară a proiectului, necesare pentru desfășurarea activității vizate prin proiect;
- Îmbunătățirea controlului intern al calității, ca parte secundară a proiectului;
- Conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare. Investiții în active necorporale pentru:
- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;
- Marketingul produselor obținute, etc.

II. DR-33 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol:

Obiectivul specific PAC la care răspunde intervenția:

- SO3 Îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric

Nevoile abordate:

- Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare;
- Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar;
- Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale;

Sprijinul acordat prin această intervenție va contribui la rezolvarea nevoilor privind creșterea cooperării pe lanțul alimentar cu efecte pozitive în dezvoltarea exploatațiilor și a accesului pe piața a produselor agricole prin intermediul formelor asociative. În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiectele care reunesc un număr ridicat de membri în cadrul grupurilor de producători, în special a celor care dețin exploatații de mici dimensiuni, precum și proiectele care își propun obținerea unor produse care promovează soiuri cu rezistență genetică la boli și dăunători. Totodată, se va avea în vedere un principiu de prioritizare sectorială cu scopul promovării sectoarelor deficitare dar cu potențial. În consultare cu Comitetul de Monitorizare vor fi stabilite criteriile de selecție care vor răspunde obiectivelor precizate anterior și vor putea fi stabilite acele criterii relevante pentru asigurarea realizării unor investiții durabile și totodată dezvoltarea sectorului agricol/pomicol, orientate către performanță.

Beneficiari

Grupurile de producători din sectorul agricol și pomicol care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă, iar sprijinul se va limita la primii 5 ani de la recunoaștere.

Condițiile de eligibilitate specifice

1. Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
2. Solicitantul prezintă un plan de afaceri care trebuie să detalieze activitățile planificate ale grupului, în raport cu una sau mai multe dintre categoriile enumerate mai jos:

- ✓ adaptarea producției și produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței;
- ✓ introducerea în comun a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și aprovizionarea cumpărătorilor en gros;
- ✓ stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității producției;
- ✓ alte activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători, cum ar fi dezvoltarea competențelor în materie de exploatare și de comercializare, precum și organizarea și facilitarea proceselor de inovare.

Sprijinul pe această intervenție este unul forfetar, degresiv, plătit în tranșe anuale, pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut, în acord cu articolul 77, punctul 8 litera b a R 2115/2021.

Valoarea sprijinului va fi de maximum 100.000 euro/an.

- Rata sprijinului public nerambursabil acordat va fi de 100% din cuantumul sprijinului și nu poate să depășească 10% din valoarea producției comercializate în primii cinci ani de la recunoaștere.

Sprijinul se acordă ca procent calculat pe baza producției comercializate anual prin intermediul grupului, cu excepția primului an, când se poate plăti grupului de producători un sprijin calculat pe baza valorii medii anuale a producției comercializate de membrii acestuia, în ultimii trei ani înainte de aderarea la grup. Sprijinul se va acorda ca procent din producția comercializată prin intermediul grupului astfel:

- Anul I - 10%
- Anul II - 8%
- Anul III - 6%
- Anul IV - 5%
- Anul V - 4%

În cazul nerespectării planului de afaceri, sprijinul se recuperează proporțional cu obiectivele nerealizate.

3.2. Finanțări pentru atestarea / certificarea produselor agroalimentare

III. DR-38 - Consiliere în afaceri agricole

OBIECTIVE SPECIFICE PAC:

- SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare;
- SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice
- XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri

Nevoi:

- Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare;
- Îmbunătățirea colaborării între actorii din mediul rural;
- Nevoia de a crea și consolida un sistem integrat AKIS;
- Nevoia de consolidare a serviciilor de consiliere agricolă în cadrul AKIS;
- Promovarea proiectelor de inovare interactivă;

Consilierea în afaceri agricole urmărește furnizarea de servicii de consiliere de înaltă calitate, independentă și orientată către grupul țintă, în scopul îmbunătățirii managementului durabil, al performanței economice și de mediu a exploatației.

În general va fi urmărită consilierea pe teme specifice (de exemplu, eficiența energetică și a resurselor, energie regenerabilă, schimbările climatice, protecția mediului și a naturii, bioeconomia, biosecuritate în fermele mici și mijlocii de porci, securitatea și sănătatea în muncă a fermierilor, diversificarea activităților, inovare socială pentru fermieri, digitalizare etc). Activități finanțate: Intervenția oferă servicii de consiliere individuală în funcție de complexitatea tematicilor, respectiv de 3 ore sau de 4 ore consiliere. Prin intermediul platformei on-line, se vor realiza următoarele activități: 1.lansarea unui apel pentru selecția consilierilor; 2.derularea etapei de selecție (consilieri publici/privați imparțiali ce vor fi integrați în AKIS, cu calificare adecvată, selectați pe criterii nediscriminatorii, evitând posibile conflicte de interese); 3.instruirea consilierilor publici/ privați va fi realizată anual prin intervenția DR 37- Transfer de cunoștințe Periodic se va realiza actualizarea listei consilierilor din baza de date AKIS, astfel încât fermierii să beneficieze de servicii de înaltă calitate, de la personal calificat. Astfel, consilierii, precum și serviciile de consiliere oferite fermierilor vor fi incluse în AKIS.

Platforma on line va conține o listă a consilierilor selectați. În cadrul platformei online consilierii selectați vor desfășura activitățile de consiliere identificate în acord cu prevederile art.15 din Reg. În funcție de nevoia specifică, fermierii vor selecta consilierul din registrul consilierilor din platforma AKIS. La momentul depunerii aplicației, consilierii se angajează să furnizeze un serviciu de înaltă calitate, să refuze evenimentele de consiliere care implică un conflict de interese și să păstreze confidențialitatea datelor/informațiilor la care a avut acces.

În principal se va acorda consiliere următoarelor domenii:

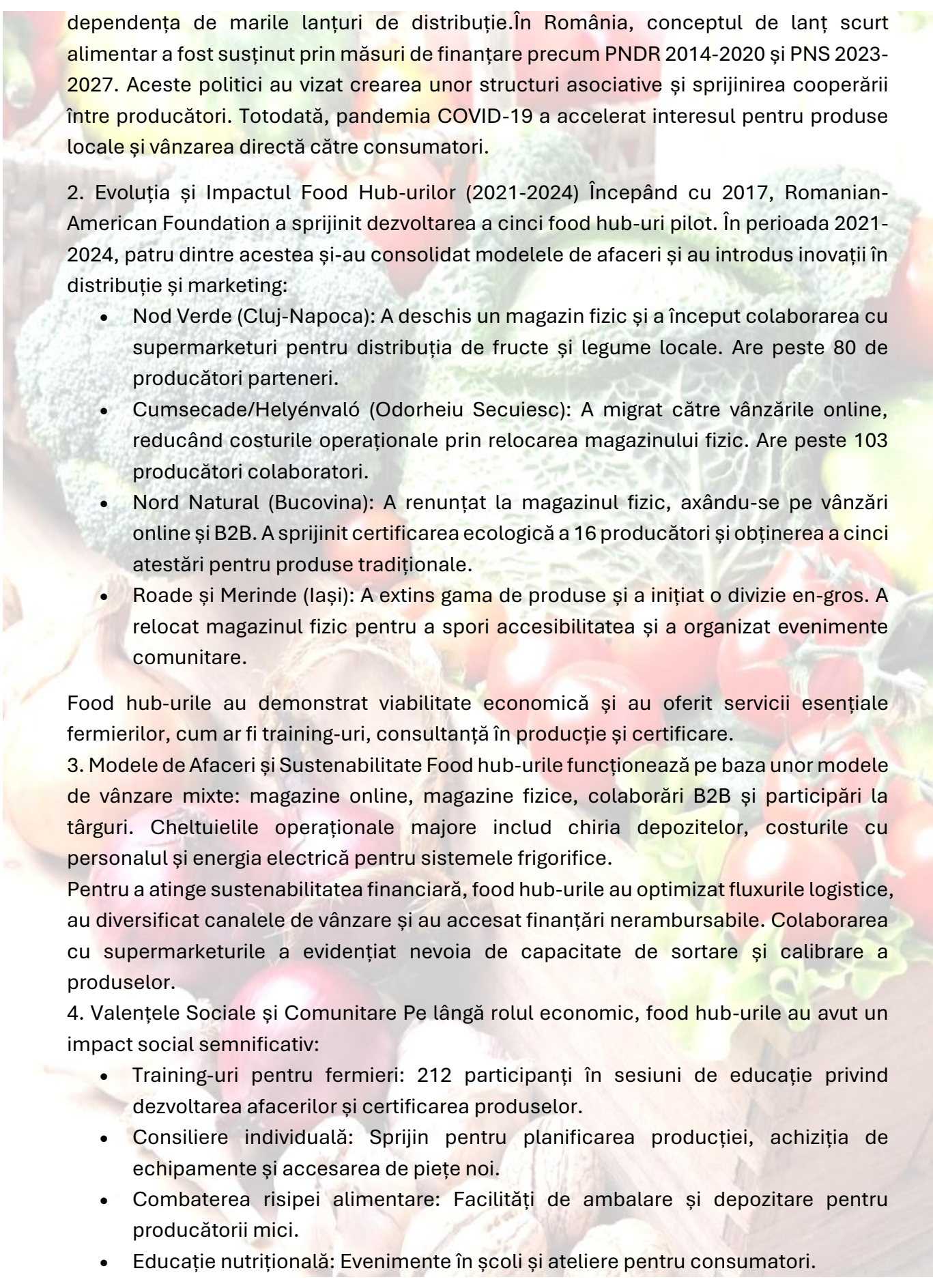
- Cerințele, condițiile și angajamentele în materie de gestionare aplicabile fermierilor inclusiv cerințele și standardele din cadrul condiționalității;
- Practicile agricole care împiedică dezvoltarea rezistenței la anti-microbiene;
- Prevenirea și gestionarea riscurilor;
- Sprijinul pentru inovare, în special pentru elaborarea și implementarea proiectelor grupurilor operaționale din cadrul PEI, menționate la articolul 127 alineatul (3);
- Tehnologiile digitale în sectorul agricol și în zonele rurale,

Condiții de eligibilitate:

- Imparțialitatea consilierilor: Consilierii nu pot desfășura activități ce vizează producerea, comerțul sau distribuția de resurse materiale, instrumente și echipamente IT pentru agricultură și silvicultură, precum și vânzarea de asigurări pentru agricultură. Eligibilitate:
- Solicitantul este persoana fizică, cu competențe în anumite domenii de activitate conform cerințelor din fișa intervenției sau nevoilor identificare la nivelul fermierilor (domeniul agricol, economic, tehnologic, IT etc);
- Entitatea pe care consilierul o reprezintă nu este în stare de faliment ori lichidare;
- Entitatea pe care consilierul o reprezintă și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat.

3.3. Marketingul produselor locale - finanțări specifice, oportunități de colaborare cu actorii din lanțul de aprovizionare;

Food hub-urile reprezintă agregatori de produse agroalimentare locale, având rolul de a sprijini fermierii mici și mijlocii în comercializarea produselor lor. Aceste structuri simplifică interacțiunile dintre producători și consumatori, oferind acces la piețe diverse, inclusiv retail, HORECA și vânzări online. Food hub-urile sunt menite să întărească lanțurile scurte alimentare, susținând economia locală și reducând

dependența de marile lanțuri de distribuție. În România, conceptul de lanț scurt alimentar a fost susținut prin măsuri de finanțare precum PNDR 2014-2020 și PNS 2023-2027. Aceste politici au vizat crearea unor structuri asociative și sprijinirea cooperării între producători. Totodată, pandemia COVID-19 a accelerat interesul pentru produse locale și vânzarea directă către consumatori.

2. Evoluția și Impactul Food Hub-urilor (2021-2024) Începând cu 2017, Romanian-American Foundation a sprijinit dezvoltarea a cinci food hub-uri pilot. În perioada 2021-2024, patru dintre acestea și-au consolidat modelele de afaceri și au introdus inovații în distribuție și marketing:

- Nod Verde (Cluj-Napoca): A deschis un magazin fizic și a început colaborarea cu supermarketuri pentru distribuția de fructe și legume locale. Are peste 80 de producători parteneri.
- Cumsecade/Helyénvaló (Odorheiu Secuiesc): A migrat către vânzările online, reducând costurile operaționale prin relocarea magazinului fizic. Are peste 103 producători colaboratori.
- Nord Natural (Bucovina): A renunțat la magazinul fizic, axându-se pe vânzări online și B2B. A sprijinit certificarea ecologică a 16 producători și obținerea a cinci atestări pentru produse tradiționale.
- Roade și Merinde (Iași): A extins gama de produse și a inițiat o divizie en-gros. A relocat magazinul fizic pentru a spori accesibilitatea și a organizat evenimente comunitare.

Food hub-urile au demonstrat viabilitate economică și au oferit servicii esențiale fermierilor, cum ar fi training-uri, consultanță în producție și certificare.

3. Modele de Afaceri și Sustenabilitate Food hub-urile funcționează pe baza unor modele de vânzare mixte: magazine online, magazine fizice, colaborări B2B și participări la târguri. Cheltuielile operaționale majore includ chiria depozitelor, costurile cu personalul și energia electrică pentru sistemele frigorifice.

Pentru a atinge sustenabilitatea financiară, food hub-urile au optimizat fluxurile logistice, au diversificat canalele de vânzare și au accesat finanțări nerambursabile. Colaborarea cu supermarketurile a evidențiat nevoia de capacitate de sortare și calibrare a produselor.

4. Valențele Sociale și Comunitare Pe lângă rolul economic, food hub-urile au avut un impact social semnificativ:

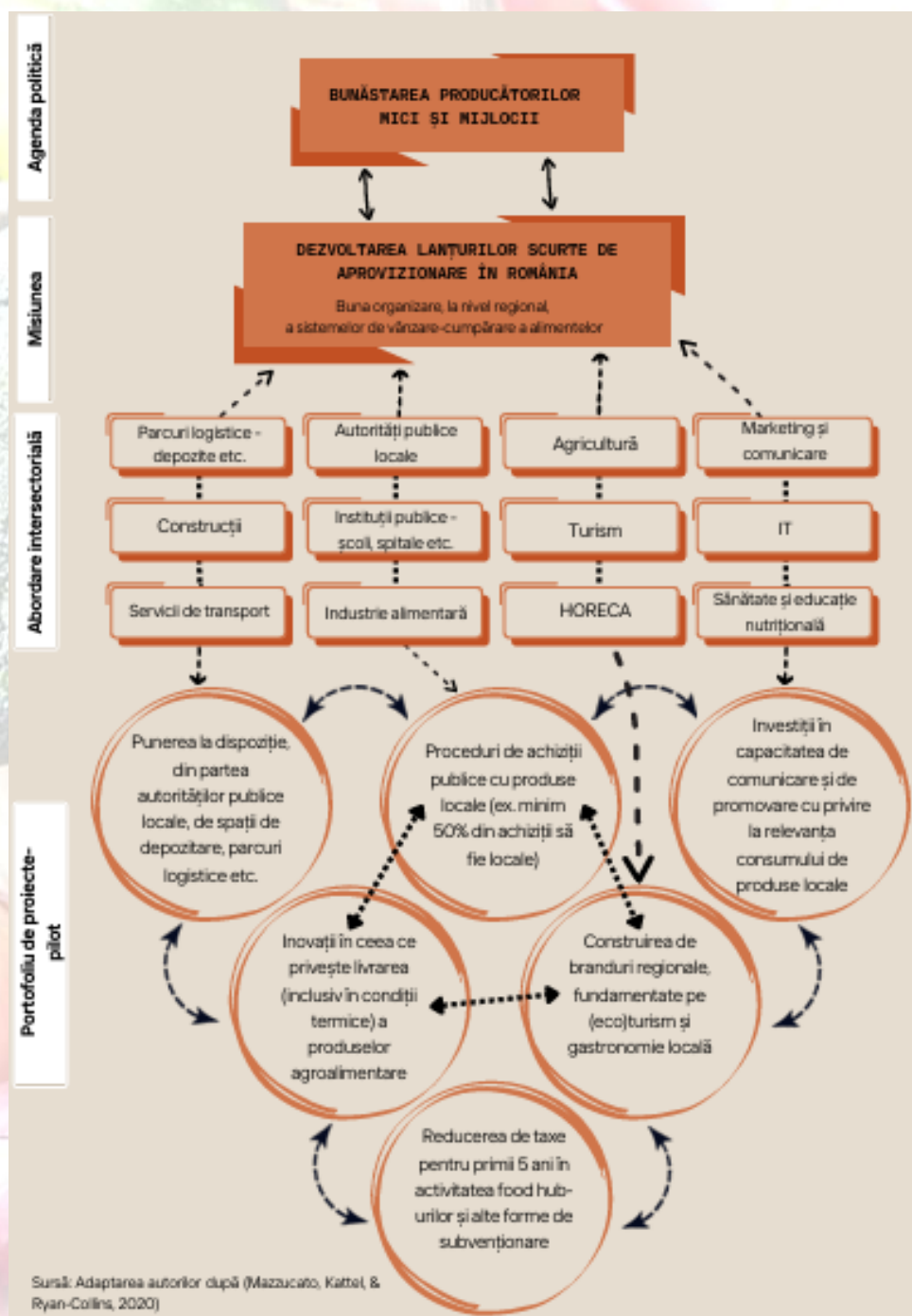
- Training-uri pentru fermieri: 212 participanți în sesiuni de educație privind dezvoltarea afacerilor și certificarea produselor.
- Consiliere individuală: Sprijin pentru planificarea producției, achiziția de echipamente și accesarea de piețe noi.
- Combaterea risipei alimentare: Facilități de ambalare și depozitare pentru producătorii mici.
- Educație nutrițională: Evenimente în școli și ateliere pentru consumatori.

5. Recomandări de Politici Publice Pentru a consolida food hub-urile și lanțurile scurte alimentare în România, sunt necesare măsuri concrete:

1. Sprijin pentru noi food hub-uri: Subvenționarea cheltuielilor de înființare și operare în primii trei ani.
2. Finanțări europene post-2027: Integrarea food hub-urilor în strategiile de dezvoltare rurală.
3. Achiziții publice locale: Implicarea instituțiilor publice în achiziționarea produselor agroalimentare locale.
4. Simplificarea reglementărilor sanitare: Autorizarea micilor fermieri pentru vânzarea directă.

Food hub-urile au demonstrat că pot juca un rol esențial în revitalizarea agriculturii locale și dezvoltarea unui sistem alimentar sustenabil. Extinderea acestui model ar putea îmbunătăți accesul producătorilor mici la piețe și ar consolida economia locală.

Poză 6 Explicarea modului de organizare a lanțului logistic: CRPE, FOOD HUB-URILE: MODELE PENTRU DEZVOLTAREA LANȚURILOR SCURTE AGROALIMENTARE ÎN ROMÂNIA

Concluzii:

Certificarea produselor agroalimentare oferă un avantaj competitiv major – Sistemele de calitate europene și naționale (DOP, IGP, STG, produs montan, produs tradițional) asigură recunoașterea oficială a produselor și facilitează accesul pe piețe externe, oferind încredere consumatorilor și creând oportunități pentru fermieri.

Asocierea în cooperative agricole crește puterea de negociere a fermierilor – Modelele de cooperare permit accesul la prețuri mai bune pentru inputuri agricole și eficientizarea vânzării produselor printr-un lanț de aprovizionare scurt, contribuind astfel la sustenabilitatea afacerilor agricole. Există multiple facilități fiscale pentru cooperativele agricole – Membrii cooperativelor beneficiază de reduceri fiscale semnificative, precum scutiri de impozite pentru anumite venituri și facilități la achiziția de echipamente, ceea ce încurajează formarea și dezvoltarea structurilor asociative în agricultură.

Finanțarea certificării și asocierii este esențială pentru dezvoltarea agriculturii locale – Fondurile europene și naționale sprijină certificarea produselor și dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare, facilitând integrarea producătorilor mici în rețele comerciale mai mari. Marketingul produselor locale este un instrument esențial de diferențiere pe piață – Prin etichetare clară, campanii de promovare și strategii de vânzare directă, produsele certificate pot atrage mai mulți consumatori și pot crește vizibilitatea producătorilor locali.

Platformele digitale și e-commerce-ul sunt esențiale pentru fermierii moderni – Vânzările online și promovarea digitală reprezintă oportunități majore pentru fermieri, permițându-le să ajungă direct la consumatori și să reducă dependența de intermediari. Politicile publice trebuie să sprijine fermierii în integrarea în lanțurile de aprovizionare scurte – Simplificarea reglementărilor, facilitarea accesului la finanțări și stimularea cooperativelor agricole sunt măsuri cheie pentru dezvoltarea unei agriculturi sustenabile și competitive.

Bibliografie:

2. UNSCV (Uniunea de ramură din sectorul vegetal):
[UNCSV_GHID_ACCESARE_FACILITATI_FISCALE_COOPERATIVE_SI_MEMBRI_COOPERATOR_08.02.pdf](#)
3. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale: Catalogul Produselor și Activităților Certificate: :: [Catalogul Produselor și Activităților Certificate](#)
4. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale: Planul Național Strategic PAC 2023 – 2027: [madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/plan-national-strategic/2024/PS-PAC-2023-2027-v7.1-aprobata.pdf](#)
5. Centrul Român de Politici Europene: FOOD HUB-URILE: MODELE PENTRU DEZVOLTAREA LANȚURILOR SCURTE AGROALIMENTARE ÎN ROMÂNIA, [Studiu food hubs FINAL](#)
6. CoopNet – Rețeaua de Creștere a Cooperativelor Agricole: <https://coopnet.ro/>
7. AND-International, Directorate-General for Agriculture and Rural Development (European Commission), and ECORYS. *Study on Economic Value of EU Quality Schemes, Geographical Indications (GIs) and Traditional Specialities Guaranteed (TSGs): Final Report*. Publications Office of the European Union, 2021.
<https://data.europa.eu/doi/10.2762/396490>.
8. Arfini, Filippo, and Maria Cecilia Mancini. 'The Effect of Information and Co-Branding Strategies on Consumers Willingness to Pay (WTP) for Protected Designation of Origin (PDO) Products: The Case of Pre-Sliced Parma Ham'. *Progress in Nutrition* 17, no. 1 (11 February 2015): 15–22.
9. Meybeck, A., and S. Redfern. *Sustainable Value Chains for Sustainable Food Systems: A Workshop of the FAO/UNEP Programme on Sustainable Food Systems, Rome, 8-9 June, 2016*. Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2016.
<https://books.google.ro/books?id=mOYUuAEACAAJ>.
10. Vandecandelaere, Emilie, Catherine Teyssier, Dominique Barjolle, Stéphane Fournier, and Philippe Jeanneaux. 'Economic Impacts of Geographical Indications: Worldwide Evidences from 9 Case Studies'. Chania, Greece, 2018.
11. Whitworth, Joseph James. 'Food Origin Labelling Economically Beneficial to Rural Areas', 30 April 2018.
<https://www.foodnavigator.com/Article/2018/04/30/FAO-EBRD-study-highlights-benefits-of-geographical-indication-labelling/>.

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului "Fermieri competitivi în teritoriul GAL Crișul Negru" finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, submăsura 19.2 "Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală", Măsura M3/3A "Promovarea formelor asociative și a schemelor de calitate privind certificarea produselor".